

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Augustae Taurinorum, 1578

Cessione actionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96857)

Specul. lib. ii. Partic. I.

clarum proponere debet, maxime in criminali. §. si. vers. quid sit si peto talem rem quam dico meam fuisse. an procedit libellus. §. sequitur. ver. quid si ago. ff. de confes. l. certum per act. de trans. c. preterea. ff. de verbo. sign. l. verbum oportebit. per Dy & d. l. edita. per Cy. Bal. ¶ An qui iam possedit presumatur etiam nunc possidere. vers. l. item secus in possessione. vide §. de arbi. §. sed quid compromittitur. Si ago contra te depositi, & tu confiteris in commo. o. eodem naris vi confessionis, non vigore petitionis. vers. hoc qm. G. j. de li. concep. §. si. ¶ Rei vindicatio, actio ex testamento & hypothecaria nascuntur tantum adita hereditate. ver. illud no. sed post competent. ff. quoadmodum fer. amit. l. si partem. §. j. G. ¶ Quod sunt necessaria in Publiciana. ver. etiam nota quinq. G. Vide no. Insti. de lega. §. nostra. & de rei ven. l. si in rem per Accur. ¶ Ago contra te, qui facis molendinum in mei iudicium. e. §. ver. si. G. Vide quod no. C. m. l. per diuersas. §. excep. no. Dicit Spe. q. reus, q. conuenit actione, q. excluditur per titulum possessoris, debet esse cautus, si non habet titulum, ut tradat alteri. uel dimittat possessionem, & tandem ab eo emat, & per traditionem recipiat. §. in anterioribus. ver. si aut. G. dic ut per Cyn. C. de pet. here. l. cogi. & ibi per Bar. vide ff. de euc. l. si re in prin. ff. de alie. iud. l. j. §. opus. de peti. hered. l. si & rem & precium. per gl. ord. Nam illud psum non est bonum, pp. malam fidem rei, fm Bart. Idem si acquireret titulum & non possessionem, nam titulus ille nil operatur sine possessione ab eodem pretendenda. ff. de publ. eum q. §. si. Nec mutatur cam possessionis per inanem titulum & fictitium quia titulus habetur, qui non meretur executionem traditionis. si quibus modis pig. vel hopo. fol. l. sicur. §. super uacuum. Bal. ¶ Ex recepto emit titulum officium iudicis, non actio personalis: & libellus debet euelli de corpore rescripti. §. semper. ver. non igitur. & te. ¶ Qualiter procedatur coram executore in beneficiabus: & de forma petendi, vide plene eod. §. per G. & de inhibitionibus eorum: & an profit post impetrationem tonsurari vel primo beneficio renunciare. eo. §. sub diuersis. ver. per G. & facit ff. de pig. si superatus. §. si. secundum Dyn.

¶ De cessione actionis. Rubrica.

Quia sepe in iudicijs sunt actionum cessiones: idcirco de his aliqua subnectamus. Primo dicentes, quid iuris de eis sit. Secundo super eis instrumentorum formas conficientes.

ADDITIO.

a De cessione autem iurium, puta quæ habet venditor in re formam vide j. de emp. & ven. §. j. pen. col. ver. aliquando. Est sciendum, q. nullus de practicis nominatis per auctorem in procemio formauit hanc rubricam: & q. plus est nullus iporum de materia tractauit, nisi Vber. de Bona, aliquid sub rubrica de procuratore in re sua. Pabulū ergo huic rubricæ dedit auctor a summa Azo. tunc liceat potentio. Gof. de alie. mutandi iudicij, & maxime ab Hosta ibidē, qui in fine illius tituli formauit rubricellā de cessione Actionis. Et §. glossis. e. ti. de alie. & C. mand. l. pe. & ult. & a diuersis scriptis, quæ super habentur. Nā habeo per And. de Barulo hanc materiā plenissime tractatā qui dixit in prin. nam quæ quotidiana est non negligenda. ff. de iur. l. iusto. in prin. de lib. lega. l. legani. in prin. & C. de iud. properandū in prin. ad idē de res. spo. l. pe. & eo. tit. frequē. lib. 6. & eodē lib. de excep. pia. Secundā partē primi §. potissime habuit ab Alber. sub rubrica, de p. in rem suam, fm §. & eius formas omnes habuit a Rolan. ut ibi dicā. in prin. referuati. Iac. de Aret. qui sum. mā de materia rubricæ cōposuit, quā non uidit auctor, in qua pmissa differētia intercedere & mandare. q. fatetur no. in l. j. C. de act. & obl. in gl. aliud est cedere. & Cy. ibi de hoc. in 4. q. Vemum ipse Ia. subdit materiā per hanc mēbra: primū, qualiter fiat cessio actionis & iuris. Secundū q. cedere possit. Tertius, q. actiones possunt cedi. Quartū, cui, & in quē tras ferri possunt iura & actiones. Quintū, q. actiones petat ei, qui iura & actiones per cessionē accepit, & hæc unde nascantur. Sextū q. cōpellatur q. cedere actiones, & quo iure. Septimū de his, quæ sunt circa iudicium agens ex iure cesso. De his aliqua scribam infra, ut alias feci. hic ad materiā notifico q. sionē dñi Iac. But. patris, sic pposita Statuto cauetur, q. bannitus p debito possit capi de uoluntate creditoris, quærit an possit capi ad petitionē habētis iura cessa p ipso debito, & oī ei iure. Hæc subtilissimē & copiosē tractauit. dubium uides: q. non q. iur. de hæredē, sed de singulari successione. Item non quæritur de uerbis legis communis, sed statuti, q. non recipit interpretationem, saltem extensiuam. de hoc satis de regul. iur. pro possessore. lib. 6. Concludit soluendo, quod cum statutum non habeat contemplationem ad personam, sed ad causam, ut facilius sit exactio & ad cessionariū p. neat hęc causa. facit. ff. de reg. iur. l. in omnibus causis. 2. Itē cum appellatiuum sit nomen creditoris. Item cum cessionarius ille sit procurator cedentis, licet ad suum commodum, & principalis creditor per procuratorem hoc petere possit, & hac uoluisse uidetur. & competit sic uerbi statuti, pcedat captio ad petitionē ipsius, ibi uide, quia breuiter oīa solutioni eius connexa non possunt includi. ¶ Et huic bene coniungitur q. sio quondam dñi Thomæ de formaglinis, quæ incipit, Statuto cauetur, q. si §. cuius unum mēbrum erat, an statutum, p q. p. scribitur creditori ex mutuo non petenti creditū intra quinquennium, locum habeat in cessionario per quinquennium tacente: & terminauit q. sic, per leges ff. de verb. sign. creditoris. cum duabus sequentibus, & eodem tit. creditor. per quarum text patet illum creditorem esse, cui competit actio sine exceptionis obita culosificat & is dñi debitor, a quo inuito pecunia exigī potest. eodē tit. l. debitor. Sed certum est cessionarium agere, & ab initio exigere posse, ut in l. postquam. de hæred. uel actio. ven. C. & ff. eod. l. emptori. ff. de procurato. l. procuratorū, in rem. & C. de actio. & ob. si in solutum. Inducit regulam, quæ in alterius. ff. de reg. iur. & eodem tit. lib. 6. Adiuuat etiam hoc per leges. ff. de annu. leg. l. legatum. & l. annua. §. a Titia. & l. pe. & antepe. Idē terminauerat prius Richard. Malumbra, ualde copiose in quæstione quæ incipit, Statutum est in compluribus. Dicit Ros. ibi de offic. iud. rubrica, de bonis auto. iud. pol. in principio, q. creditor est omnis ille, cui aliquid de-

betur ex quacumq. causa, siue ex actu, uel quasi, siue ex maleficio, uel quodummodo non ex actione populari: quia tunc ante li. cont. nō est creditor nisi pbaret, p. priū dānū in pre. l. creditores ff. de uerb. signific. & l. si is cui. Dicit etiā creditor omnis, cui debetur aliquid ex actione uel petitione iuris civilis, honorarij uel extraordinarij, siue ulla exceptione, siue pure, siue in diem, siue sub pditione. Sed huic ultimo obstat ff. de condi. inde. l. sub conditio. ubi solutū repetitur. Respondei quod dicitum est intelligi fm quosdā de conditione certa: puta, si moriatur. ff. de condi. inde. q. si. ff. de no. uat. si pupillus. §. qui sub conditione. si autem est incerta, ut si nauis ex Asia uenerit, tunc nō est creditor. Alij dicunt utroque casu illi esse creditorem, cum spes illa ueniat in collationē: licet in legato conditionali sit secus. In. fit. de uerb. obli. §. si sub pditione. ff. de actio. & obli. si cui. de colla. bono. l. 3. §. de illicita. ff. de reg. iur. quo legitū. & dicit ff. Azo. tenuisse. Adde q. sita te itatuto, q. debitor possit capi ad instantiā creditoris, q. poterit capi ad instantiam eius, qui habet ius in re cessa a creditore. Sequitur Roma. consilio 142. incipiente, Qui cessionarius. & ibi allegat textum a nemine allegatum, ut ipse dicit in l. 2. C. de donat. ubi dicit probari, quod cessionarius est uere creditor.

S Y M M A R I U M.

- 1 Cessio actionis multis modis fieri potest.
- 2 Cessio actionis fienda inter uiuos ex pacto quo modo sit distinguenda.
- 3 Minor uel ecclesia patientes causas iacturam, eo q. actionem cesserunt potentiori, an petere possint restitutionem in integrum.
- 4 Restitutio in integrum non habet locum in delictis.
- 5 Plebeius cedens actionem potentiori, quam habebat contra alium aque potentem: an iactura cause debeat affici.
- 6 Cessio sola cedētis actionem, an nocere debeat ei, cui cessio facta fuit. Procuratore litem contestante non potest dominus agere.
- 7 Cessione actionis facta non potentiori, si actio in iudicium deducatur, quibus casibus teneat.
- 8 Cessione actionis facta non potentiori, si actio nondum est in iudicium deducta, quid iuris.
- 9 Cessio actionis de qua dubitatur, an sit uera, uel simulata, quibus casibus presumitur esse simulata.
- 10 Cessio actionis, clericico per laicum facta contra laicum, an possit esse uera.
- 11 Presumptio simulata cessionis, an euitetur ratione consanguinitatis, ubi laicus cedit clericico contra laicum.
- 12 Cessio actionis presumitur fraudulenta & simulata, ubi is, qui causam recipit, est litigiosus, & solutus talibus implicari.
- 13 Excommunicatus si alicui cedit actionem, uel obligat villam cum penitentiis in qua est ecclesia: an recipiens talem cessionem poterit presertare, uel agere.
- 14 Titulus de litig. habet locum, etiam si postquam iudicium ceptum est, res de qua agitur, in alium transferatur.
- 15 Edictum de alicui. m. causa. fac. locū habet ubi reus transfert possessionem & proprietatem in alterum ne ipse ualeat conueniri.
- 16 Venditione facta causa mutandi iudicij, potest aduersarius conuenire emptorem, uel uenditorem.
- 17 Alienatore mutandi iudicij causa facta, in integrum restitutio edicto perpetuo permittitur.
- 18 Actio in factum ex edicto de alienatione iudicij mutandi causa facta, ut locum habeat, qua sint necessaria.
- 19 Auxilium quibus casibus non debeat auctori.
- 20 Edictum de uoto prestando auxilium auctori, quibus casibus fallit.
- 21 Actiones ubique habens, uel se obligare potens, potest & procuratorem in rem suam facere.
- 22 Minor vendere non potest sine decreto iudicis, nisi necessitas sit. Cessio nominis, est uenditio.
- 23 Procurator habens mandatum speciale ad cedenda iura, an possit eadē cedere.
- 24 Utiles actio in sex casibus potest alicui competere sine cessione. Nomen actionis est generale.
- 25 Bonis alicui propter maleficiose confisatus in quibus erant actiones, an illa actiones transeant in fiscum, & earum fiet cessio.
- 26 Empitor nominis si alteri uendit, quam actionem habebit secundus emptor.
- 27 Directa actio in heret osibus, & facile non transfertur. Cessio hypothecarie sine principali, an ualeat.
- 28 Debitor alicuius tres fideiussores dante, an uno conueto, cedi debeat ius pro parte, uel insolidum.
- 29 Bannitus an possit cedere iura.
- 30 Iusto possessori cedenda sunt iura.
- 31 Cedens iura contra debitorem, an uideatur etiam cedere contra fideiussores.
- 32 Cessiones eisdem titulis & causis fieri possunt, quibus & aliarum rerum traditiones.

1. §. Sciendum est igitur, quod cessio quandoque fit in ultima uoluntate: Quandoque inter uiuos ex pacto. Si in ultima uoluntate, subdistingue: Nam aut actio quæ ceditur, erat iam in iudicium deducta, aut nō sic ceditur actio nondum in iudicium deducta, ualeat. ff. de lega. 3. nomē debitoris.

a debitoris. Si vero ceditur quae iam erat deducta, exercitium actionis, siue psecutio car prinet ad haeredem: & si aliquid obineat, pstat illud legatario: si nihil obinet, nihil dabit: qd litis euentus in intelligitur legatario relicto: tñ legatarius poterit interesse liti
 1 ne heres colludat. C. de litig. authentica, nunc si haeres. f. Ceteru si cessione actionis fiat inter viuos ex pacto, iterum subdistingue. nã aut cessio fit potentiori, aut non: si potentiori, non ualet, imo iatura causae afficitur is, qui potentiori cedit: quia perdit ius suum ipso iure, vel per sententiam, secundum varias opiniones: & potetior se immiscens punit extraordinarie officio iudicis: Hec probantur & no. extr. de ali. iud. mutan. causa facta, capitulo 2. & C. ne liceat poten. l. 2. & si. quod intellige de eo, qui potentior est ratione publici officij cui praest. vt quia est dominus, vel Ballius vel magistratus: cuius officij occasione terribilis aduersario esse potest. ut C. quod metus causa. l. si. & C. si quacunque pra. po. l. vnica. & C. si rector. pun. l. vnica. & C. de his qui poten. no. l. vnica. & C. quod me. causa. si per impressionem, secus si alias fit potentior, quam ratione officij: sicut & tutor dicitur potentior p illo ratione officij: & ideo ei contra pupillum cedi non potest vt C. qui datur. poss. auth. minoris. f. ¶ Quid si minor vel ecclesia passi sunt iacturam causae eo quod cesserunt actionem potentiori: tñ quid poterit petere restit. in integr. Respond. non: quia in delictis non habet locum restitutio. C. si aduers. delict. l. vnica. ff. de minoribus. auxilium. in principio. quod verum est, quantum ad ecclesiam si praelatus & capitulum id fecerunt. Alias enim si omnium consensus non interuenisset, non redunderet in damnum ecclesiae. l. 6. q. 6. si episcopum extr. de exce. cum venerabilis. f. ¶ Quid si aliquis plebeius cedit actionem potentiori quam habebat contra alium aequè potentem, ut quia forrè vter que dñs est in illo loco: nunquid debet affici iactura causae? Resp. sic quia potentior semper debet attendi respectu cedentis, & nõ eius contra quem ceditur, secundum Olof. ¶ Ex proxime dictis ergo videtur, quod si laicus cedit clerico contra clericu, nihilominus punitur, ac si contra laicum cesserit. Quidam tamen contra Ernot. secundum Gof. quod clericus intelligitur potentior laico ratione officij: nã rōne sui officij sortitur privilegium. extra. de fo. comp. si diligenti. cum suis concord. & ideo non ualet cessione sibi facta: arg. in pre. decre. de alie. iur. mu. c. 2. ¶ Et idè videtur alij sentire: ut patet j. ver. ex praemis. & uer. in summa no. secundum P. Sed Inn. III. & dominus meus contra: dicit enim qd clericus non intelligitur quo ad hoc potentior laico: nec cedens ei iactura causae afficitur: nisi clericus potestatem habeat super eum, contra quem cessio fit. De hoc j. ver. 4. nec in pra. dec. re. p. batur cessione non quia seret in clericu: sed quia in frandem & simulatè fiebat, ut ibi dicitur: quo quidem casu nõ ualet, quod fit: ut ibi. & C. manda. l. fin. in fi. propter rationem aliam positam j. uer. si. dic ergo: quod licet. ¶ Sed nunquid sola confessio cedentis noceat, cui cessio facta fuit? Videtur quod nõ. ff. quædam dum serui. amit. si partem. §. si. in fi. Nam postquam procurator litem contra se accepit, dominus agere non potest. C. de dona. l. 3. valet tamè saltem tanquam uox unius testis, uel etiam plus, si fit soludo is, cui fit arg. quod noceat. ff. de leg. j. seruum filij sui castrens. §. j. Vber. de Bobio dixi, quod si habet regressum contra eum noceat: alioquin non. & ita index uarie, & c. ex psonis & can. fis cõstitut. ff. de rei uen. in fundo. ff. de ac. & ob. l. n. fac. Bal. cõtra qd, dolus auctoris bonae fidei emptori nocere nõ debet, & c. C. de peric. & commo. rei uend. dolum. ¶ Quod autem dixi cedentem potentiori affici iactura causae, dicit Vincen. Seruum esse, si quis cedat ea intentione, ut potentior & terribilior appareat: ut si. uer. ceterum. Si uero bona fide cedat, non ut potentior, uel terribilior appareat, non obest. C. de procu. qui stipendia. f. ¶ Si autem fit cessio non potentiori: aut est actio dubitata, aut indubitata: Si fit dubitata, id est, iudicium deducta: ut ff. quib. ad li. procl. nõ licet. l. 2. tenet in quinque casib. puta si fiat causa dotis, uel donationis an nuptias, uel transactionis, uel diuisionis: qd fit inter heredes de rebus hereditarijs: uel ex causa legati, seu fideicommissi cum nondum super re legata, uel fideicommissa fuisset questio mota, testatore uiuente: sed post mortem eius mota est cõtra haeredem: alias autem in alijs casib. nõ tenet: imo punitur tam cedens quam is, cui cessio facta est, cum distinctione tamè: ut si sciens aliquis emat actionem, uel rem litigiosam, cogitur eam restituere uenditori, & precium, quod dedit, amittit non ut lucro cedat uenditori, sed ut etiam alia tanta quantitas ab eo filici iuribus inferatur: & lis suo Marte currat inter uenditorè & eum, cũ quo prius quõ mota erat. Si autem ignorans rem litigiosam emit tunc irrita alienatio facta precij cum alia tertia parte recuperabit à uenditore. Si uero ex causa donationis aliquis rē litigiosam receperit, estimatur res, ut in ipsius estimatione rem in alium transferens puniatur. Hec leguntur C. de litigio. l. si. ¶ Verum, si actio, quae ceditur, fuerit indubitata, id est non dum in iudicium deducta, adhuc subdistingue. nam aut constat eam ueram esse, aut cõ-

stat eam simulatam esse: aut dubitatur: si cõstat indubitanter ueram esse, tenet, nisi fiat potetiori: ut si uel nũ causa auara uenali tatis: ut extra. de alie. iud. mu. cap. 2. secundum dominum meum. Constat autem eam ueram esse, si actio magna summa cedatur pro magna summa, puta actionem tibi contra aliquem in centis libris competentem, cessisti mihi pro centum lib. Item si facta e causa donationis. Item si cohaeres cedit actionem cohaeredi suo uel si haeres cedit legatario, cui res, uel actio est legata. Item si debitor cedat suo creditori pro debito, etiam si cedat actionem cõpetentem ad maiorem quantitatem, quam debeat. Item si dum possideo rem aliquam, aliquis me pro re illa incipiat conuenire & ego emo ab aliquo ius, siue actionem, qua mediante possum rē illā defendere, ualet cessione: nec praesumitur simulata. Hec omnia probantur C. manda. per diuersas & de tali cessione intelligitur C. de hare. uel acti uen. l. prima. & per totum precipue in tribus legibus, ut & C. de noua. l. tertia. Si autem constat cessionem esse simulatam, tunc non ualet. C. mand. l. fina. §. si quis autem. & §. sed & si quis donationem, quia plus ualet, quod in ueritate agitur, & c. extra, qui fil. sint legir. per tuas. & C. plus ualere, quod agitur. in rubro, & in nigro. Est autem simulata siue imaginaria cũ id agitur inter cedentem, & eum cui ceditur, ut totum emolumentum ad cedentem referatur: quamuis eius, cui ceditur, esse fingatur. ¶ Si uero dubitatur, utrum sit uera uel simulata, dicunt Vincen.

ADDITIONES.

- a Debitoris. ¶ Nec uidetur distinguendum, an fiat in potentiori, facit ff. de alie. iur. mut. cã facta. ex hoc edicto. §. alienare. ubi dicitur quod legando uel heredem faciendo quis non alienat, ut teneatur ex illo edicto: alienatio tamen ualet. C. de fecun. nuptijs. si qd prioris. §. primo. & ff. de leg. 2. l. peto. §. p. patre. Sed parcendū est illi, qui ex necessitate facit. ff. de fun. do. l. j. Non obstat. ff. de hare. insti. l. pe. quia speciale in principio. ut ibi not. ubi dicitur qd litis moue de cã, scilicet sibi, uel per ipsum, imperatorè heredè institui in iudicium est. Concor. ff. de iure fil. res. quæ. §. litiis.
- b Cedit. ¶ Vide uer. quod autem. j. c.
- c Fecerunt. ¶ Idem no. de or. cog. c. 2. in 3 glo.
- d c. 2. ¶ Vide quod ibi dixi super j. gl. ¶ Adde qd Pau. de Cast. in l. p. diuersas. C. mand. dicit se consuluisse, cũ quædam mulier paupercula haberet actio nã puta sex milliū florenorū qd quosdam potentes, & illa actio erat sibi inuiti, qd impune cesserat illam actionē alij aequè potenti pro duobus milliū florenorū, & qd ille totū poterat consequi. & facit uer. j. quod autem dixi, & uer. sed nunquid ratione consanguinitatis. circa cã. Quo uero ad uer. ex proxime dictis. scilicet qd cessio possit fieri in clericu, Rosidè p̄stulit eius p̄ filio, §. 18. Stante autē statu, put est Perusij, qd nullus de domo magnatum capiat cessionē p̄ popularē sub pena nullitatis cessionis. si clericus magnas illā accipiat, cessio erit nulla. Ita cõstitutū inuenies iuxta p̄stia Federici, eius consi. §. j. cū sequent. Idem erit, si mulier potentiori cesserit, non cadit à iure suo. Ita p̄stulit Bal. consi. §. 6. incipiente, Quædam mulier. lib. 2.
- e l. si. ¶ Hucusque fuit iste uer. Alber. Gal. ti. de procur. in rem suam. uer. sed nunquid si prater. uer. ualebit.
- f Doli. ¶ Guido de Suzar. mouet hoc dubiū in l. si. C. de procu. remittit il. luc. Sed in l. si actor. ff. de proc. qd p̄ iudicat p̄fessio, inducit. ff. de pac. fi. cũ emptore. & de tran. l. si. sult. Ad dñiū inducit. l. in causa. §. si. & l. seq. & l. procuratore. ff. de procu. & pra. l. 3. de noua. C. & illud dicit uerum de stri. cõ iure. Ad pra. §. vlt. respondet, qd illi si beneuit propter ignorantia: sed hic est ex utraq; parte scientia. dic tñ ibi. qd index ad ueritatē habedã potē uocare cedentē, cũ ad eū spectet ueritatē inquirere. ff. si quis cau. si eum. C. de eden. l. is. apud. Facit quod dixi de defensore. in fi. Dicit tñ qd de iure cogi nõ debet quã ut principalis, non: quia non est in lite: ut testis. non: quia tenet de euictione: quia uedens nomē, tenetur facere bonū nomē. ff. de hære. uen. si nomē. & l. seq. & si cã est appria. 2. q. 6. biduū. Sed hoc obtiare, qd produceretur a cessionario: secus, si ab eius aduersario. Dy. ff. ad Tre. l. facta. §. si haeres. tenet qd dicit cõfessionē cedentis nõ nocere cessionario: forte uer. esse in casib. l. 3. C. de notatio. Et ibi Cyn. qui tenet idè, inducit hanc quæstionē, sine forte. De p̄fessione, qd fecerat cedēs post cessionē extra iudiciū, nõ est dubiū, qd nõ p̄iudicat cessionario: quæ nec sibi regulariter nocere. de quo j. de p̄fess. §. 3. Remanet dubiū, qd in iudicio per calum. & iuramētū a se p̄stulit. qd dic vt j. de iur. cal. §. restat. uer. procurator. & qd ibi dicit. uel p̄ iur. de ueritate p̄stulit, ut a teste p̄stetur, uel a ferit qd cessionario nocere: puta prius sibi fuisse solutū in totū, uel in partē: uel aliud simile. & uer. hic e p̄plexitas. Possit. n. creditor facta sibi solutione sine p̄batione, uel cũ illa qd desit. cedere, alteri ignorati: secõuerso facile possit fieri collusio, si cederet cedenti maxime inopi. Hoc puto Vbertum p̄derasse. uo. m. 6. & Guidonē de S. rza. alio, Cui dicitur laus sequēdū esse: alius distinctio Vber. placet cui obstat. ff. si. regūdo. l. pe. Sed uide qd dixi. de. r. s. j. uer. qd de uenditore. cũ a remiss. Propter id qd de Dyno dixi, scilicet, qd Dyn. uisus fuit illo forte, qd dixi p̄pter id qd p̄dixerat in pra. l. f. aut filij. §. j. qd incipit si qd rē. nã posita distinctione Vber. de qua s. dixi. qd distindit nõ nocere. p̄pter l. si partē. §. si. qd ad modū f̄r. amittit. & si. l. 6. q. si. in fin. in fin. allegat et̄ ad Tre. l. facta. §. si hirs. Et ad l. seruū. ubi rē debat, qd nil faciebat: quæ ibi legas tacite & ex p̄fess. legatū poterat reuocare: p̄stet uero mutatur: ut si. Et cauius corrigedo dicebat tenēdū qd no. in l. si. cũ p̄pore. ff. de pac. superi. allegata. Et hoc totū habeo post eū in p. l. seruū. §. primo. Ad mām est facit qd no. C. de fidei. mu. l. 1. ¶ Adde huic additioni Pa. de Ca. in d. §. si haeres, ubi plene explicat materiam. Et uide etiã, an p̄fessio cedentis nocere cessionario, eundē Pat. cõf. 393. Angel. cõf. 38. Bal. cõf. 363. libr. 1. Vincen. ¶ In decre. 2. de alie. iud. mu. causa facta.
- h Nigro. ¶ Nã ut dicit Vber. simulata habentur pro infictis. C. si ser. pet. si ex p̄fessio. ff. de contrahen. emp. l. uadam. de ritu nup. l. simulata. & c. om.

Vincē. & Ber. & alij simpliciter præsumi simulatam, maxime in donatione. C. mada. per diuerfas. Odof. vero non præsimit hoc nisi in quatuor casibus. Primus est, si actio magna quantitatis cessā sit pro modica summa. ff. de transactio. cum hi. §. modus. & tunc valet cessio: & agere potest is, cui facta est vsque ad illā quantitatem, quam dedit vt C. mand. l. pen. in residuo autem dixerūt quidā quod non potest agere, nec cedens, nec is cui cessā est: vt eodem titulo, l. finali. Sed hoc non placet Odof. imo, secundum eum, cedens agere potest in residuo: & in hoc Inno. assentire videtur: cum hoc non prohibeatur sibi propter l. C. eodem. l. pen. nec per aliquam aliam expressim: & pene restringenda sunt potius, quam laxanda. ff. de pœnis interpretatione. distin. j. pene. sub §. hac autem verba. Item quia in residuo nō tenet cessio, vnde pro infecta habetur: vt C. de legi. non dubium. ro. dist. vides. Et ideo in residuo salua manet actio apud cedentem. Nec obstat C. mand. l. fi. quia in alio casu loquitur. Item non obstat C. ne lic. pot. l. 2. vnde sumpta sunt verba posita extr. de alien. iu. mu. c. 2. ibi ita quod in actū. & c. quia ibi plus deliquit scilicet cedēdo potentiori. ¶ Secundo præsimitur simulata si actio, quæ ceditur, p parte venditur, & pro parte donatur ei, cui ceditur. & hoc casu secundum Inno. non agit cedens quia eam perdit: nec is cui ceditur: quia non tenet cessio: vel si pro parte donatur vni, & pro parte venditur alteri. ¶ Tertio si facta sit cessio & aliquid clam pro cessione datum est, vt isti tres casus colliguntur C. mand. l. finali. In his casibus non potest aliquid amplius peti, quam datum sit, nec a cedente, nec ab eo, cui fit cessio, vt ea. l. dicitur. ¶ Quarto præsimitur simulata, si fiat clerico a laico contra laicum: secus secundum quosdam, si fiat contra clericum: vt supra, ver. ex proxime. maxime in regione, in qua huiusmodi cessiones in fraudem fieri consueverunt. Vel distinguitur, secundum do. meum, quando laicus cedit clerico contra laicum vt cum clericus trahat eum coram ecclesiastico iudice: ut quia sic est fieri consuetum, vt fit in Francia: & Aretij: vt infra tit. prox. §. j. in prin. & tunc contra clericum præsimitur. Vel coram suo: & tunc non. Hoc probatur extra. de alie. iud. mu. cau. fa. c. 2. ibi: & ex eo sint odiosæ, quod ex fonte cupiditatis procedere videntur, id est presumuntur. & hoc casu clericus, cui facta est cessio, punitur in expensis factis a reo coram iudicibus delegatis & pronunciantur litera non valere. Cum enim simulata sit cessio, non dicitur habere actionem. ut J. dicitur. versiculo, ex pramissis. vnde locum habet pœnæ pramissæ. ¶ Vnde extr. de rescriptis. capitu. fin. ff. de iudic. eum quem temere possit etiam dici, quod cedens tenetur ad interesse ei, in cuius iudicium est facta cessio ex edicto de alienatione mutandi iudicij causa fac. de quo interesse infra dicam. ¶ Sed non quid ratione consanguinitatis euitatur talis præsumptio. Et videtur quod nō quia nec pena litigiosi contractus ob hoc euitatur: ut C. de litig. l. 2. c. secundum Vincen. præsimitur simulata, si in instrumento contineatur uerbum vditionis: cum tamen fuerit cessa C. manda. l. fin. Item secundum Gof. si in instrumento contineatur cessio, sed ibi non dicitur ex quo contractu, vel ex qua causa, vel titulo fiat: ut in pre. l. per diuerfas. ibi, licet in instrumento, & c. & nō supra. de procu. §. sequitur. in prin. De hoc infra proximo versiculo primo. & ibi: & nō quod licet. Item secundum Inno. III. si in prin. instrumenti ponitur cessio, & circa medium vel finem, videtur ex qua causa. arg. C. man. l. pen. in fin. & ext. de accu. cum dilecti. §. j. ¶ Item etiam præsimitur fraudulenta & simulata cessio, quando is qui eam recipit, est homo litigiosus & solius talibus implicari. arg. in pre. l. per diuerfas. in prin. ibi diuerfas personas, id est plures. & ext. de pig. illo. in fi. Item quando nulla rō vel causa assignari potest, quare facta sit, nisi ut reus vexetur. arg. ff. de rei ven. in fundo. ff. de transactio. cum hi. §. in causa. & ff. de leg. j. filius. §. diu. ff. de legat. 3. Lucius. respons. j. Sed opponit ad prædicta nam si secundum communem opinionem, cū dubitatur, vtrū cessio, seu venditio sit vera, præsimitur simulata: & certe semper præsimitur simulata: quia semper reus negabit eā ueram fuisse: & sic per negationē res dubia fit. C. quib. ad li. procl. non lic. l. 3. & ita nil proderit titulus ille de hæred. vel ac. vendita. Sed ad hoc facilis est responsio: nam veritas cessionis potest multipliciter apparere, quid enim si cedens pauper sit, nec habet unde causam prosequatur? Certe hoc casu potius ex necessitate, q̄ fide cessio præsimitur esse facta, arg. ff. tam. etc. sic. alienationes. & C. de prædij. m. l. ob es. & in pre. l. in fundo. si mand. si procurator. §. si ignorantes. Item quid si palam & publice cessio seu venditio facta est, vel forte cedens habet alio ire, uel alia facere ita quod vacare nō potest litis prosecutioni: certe nō præsimitur simulata. arg. ff. de adm. tu. nō astimo. C. manda. ab Anastasio, ibi: nec partes clandestinas. & ext. ut ecclesia. bene. ca. unico. arg. ff. de off. eius. cui mand. est iurisd. l. j. Item si reus potest, & actor nequit ab illo suam consequi iustitiam: & ideo cedit suam act. non præsimitur simulata. arg. C. de execu. rei iud. ordo. ff. de iure dot. cum in fundo. §. ipsius. Idem est, etiam si diu subhastauit hoc nōmē, nec ab aliquo potuit plus habere: & sic pro tanto uē

dedit. C. si propter pu. pen. l. fi. C. de sacrosan. eccles. auth. hoc ius quod est 10. q. 2. idem est, si ius suum uendens, honestus homo & bonæ fidei cōsuetus esse, & qui lites execratur: & potius uult parere carere debiti, quam se litigijs implicare. non enim præsimitur in fraudem fecisse: ff. de alie. iu. mu. cau. fa. item si res. §. 2. Idem est etiam id, de quo est questio, sit multum calumnijs subiectum: uel quia dubitatur, an reus sit, uel desiturus esse soluendo: uel est homo cauilliosus, ut etiam quod clarum est, uix ab eo extorqueri possit. arg. C. de proc. l. fi. Item non præsimitur simulata, si fiat inter cohæredes: uel fiat creditori pro debito, uel possessori pro tuitione rerum, quas possidet: uel si fiat ab hæredibus legata. ¶ 11 rior: ut no. Azo. in Summa, in tit. ne lic. poten. in fi. ¶ Quid si excommunicatus mihi cedit actionē, uel obligat uillam cum pertinentijs, in qua est ecclesia: nunquid potero agere uel presentare? Item an is, cui fit cessio, ager uti uel directa actione? De hoc & de alijs ad hanc materiā spectantibus, uide in præ. c. §. sequitur. ¶ 12 uidere. supra de procurato. ¶ ¶ Vt autem hæc materia clarius liqueat, nō quod si postquam iudicium coeptum est: res, de qua agitur, in alium transferatur, locum habet tit. de litig. ut C. de litigio. auth. litigiosa. & r. q. j. quia res in litigio. & extr. ut lite pendente. nihil inno. ecclesia. j. & ibi no. quæ sit pena litigiosi contractus: & quid iuris sit de hoc. & j. de appe. §. nouissimæ. uer. j. & uer. si uerum. Si uero nondum sit coeptum iudicium super re translata uel alienata, locum habet edictum de alie. iu. mu. cau. fa. c. quod locum habet, quando possessor timens aliqua act. in rem se ueniri: puta rei uen. uel aliqua personali in rem scripta: sicut est actio quod me. cau. fa. ut ff. quod me. cau. fa. metum autem §. si. uel aliquo interdicto: cum omnia interdicta sint in rescripta: ut ff. de interd. l. j. interdicta. cum rem in alijs potentiorē transfert

ADDITIONES.

- a Videtur. ¶ Sic loquitur, quia Inno. papa dixit, quosdam dicere, quod agit in residuo, quasi assentiat: quia non resistit. Adde ut supra posui in vers. sed nunquid. Adde tu tres casus principales, in quibus præsimitur cessio simulata. Rotam in nouis. decif. 177.
- b Præsimitur. ¶ Dy. suo conf. 2. i. de quo §. soluit. per l. j. ff. de his qui. ut in dig. in prin. quod eo solo, quod uenditio facta est in clericum, de re, de qua sperabat is moueri, & quæ videtur subiecta restitutioni per statutu municipale, nō sit pbata uenditio nisi aliter simulatio, pberur: licet ex persona uideatur contractus aliquiditer suspectus. ¶ Adde, q̄ Cyn. & Bal. in l. qui stipendia. C. de procur. tenent. quod præsimitur simulata. Old. confil. 30. incipiente. Factū tale: dicit donationē factā ecclesie Romane de aliquo ducta aque nō posse reuocari p donantē, eo quia facta sit in potentiorē: sed bñ p illos, qui hac concessione lederent: per l. 2. C. de iure emphy. ibi his tamen personis. & adde uer. sit itē si debitor. q̄ si debitor cedit creditori actionē ex cā dationis in solutu ex cā debiti, partim uera, partim falsam ualeat in totū uel rescindatur in parte: uide Rom. cof. 450. ADDE tu, an ualeat cessio actionis mota per patrem in filiu clericū emancipatū q̄ laicum: Vide Rotam in no. deci. 177. quod sic, ibi uide.
- l. 2. ¶ Per. de Bel. Per contra, quasi ex duabus præsumptionibus sumatur lionestior. uide Cyn. in l. qui stipendia. C. de procur.
- d §. j. ¶ Rigorosum nimis est hoc dictum, orbi habes ab Azo. in sum. ne lic. poten. in fi. & post eum ab Accur. e. tit. l. j. in fin. vlt. glo. Idem Gof. & alij. Sed dominus meus accusans Azonem, a quo inchoauit illud dictum, qui dixit in principio causam exprimentam, nā postea dicit id, non intelligendū de principio instrumenti: sed principiu uocat tempus cessionis, quo tempore factis erit titulum vel causam exprimer in principio, medio, uel fine instrumenti. Hoc etiam tenet Dyn. ut refert ibi Cyn. l. 2. e. tit. sic probans: Causa ad cessionem confirmatū id operator, quod autoritas tutoris in contractu habito cum pupillo ad illum confirmandū. Primum patet, C. man. per diuerfas. Secundum, ff. de acquir. hæ. l. more. de actio. tu. l. etiam pupillus. Sed tutor qui in ipso negotio debet autorizare pupillo, ff. de actio. tu. l. obligari. s. tutor statim in ipso negotio, & c. tñ auctoritas ista interuenire pot ante p̄ctum, in contractu, & post contractu incontinenti: & ista sunt paria, ff. de acquir. hæ. si quis mihi bona. §. iustura. Beneficium ad hoc de appe. secundo requiris, cum concor. 3. gl. Non est clare, q̄ ordo talis detur causa: dummodo interueniat in facto. Beneficium ff. de solutio. Mode. finus. & C. eo. tit. de sol. l. j. Si autem post factum exprimitur, nō releuat cē q̄ dixerit in facto se alius expressurum Simile de appe. constitutis. 2. ad fi. Hi q̄ dicere uolunt causam debere proponi, habent pro se textu. l. qui stipendia. C. de procu. ibi: honesta procedentes cā. Et quod de traditione dicitur q̄ illa debet precedere, eā rō dominiū transferatur. ff. acquir. re do. l. nūquā. Turā est ergo causam proponi, licet placet quod prædixi. & scias secū dū quosdā uideri cām expressam, si in fine cessionis dicat, p̄ precio cuius cessionis cōcessus est cedens se recepisse centum. allegat l. generaliter. C. de nō nu. pec. per quā pbatur causam aptē debere exprimi. Nec obli. l. ult. C. de prædij. curia. lib. 10. quæ uult: q̄ interuentu præcij præsimitur venditio: quia hic non sufficit præsumptio, vbi requiritur expressio. Adde, q̄ didum Inno. tenet Bar. in d. l. pen. Ab. in c. 2. extr. de alie. iud. mu. cau. fa. c. Bal. in l. 2. C. ne liceat potest. & an causa fit exprimentam in cessione, uide Bal. conf. 129. lib. j.

ADDITIONE. Adde tu, q̄ cessio facta sine causa non ualet, ut latē habet in l. per diuerfas. & in l. ab Anastasio. C. manda. Limita tamen nisi debitor, p̄ quem habeo iura, quæ cedo alteri, esset in præsentia, & non contradiceret: quo casu nunquā poterit opponere exceptionem simulationis contra talem cessionem, secundum Bal. in l. cum essent. §. si. ff. de testu. ruffi. præcip. per illum tex. & hoc dixit notatu dignum Hippol. de Marf. l. iij. de stip. tu. scis. Henr. Ferrand.

N

fert seu alienat causa mutandi iudicij: di co q̄ti ad se, & q̄ ab alio iudicij suscipiat. nam uult rem habere, sed in aliu transferit litē, ut molesti aduersarium pro se subiciat, transferendo in eū dñi um seu possessionē: ut ff. de alie. iu. mut. causā fa. l. i. & l. non solū. Vnde cōperit a tōri q̄ rem taliter alienatē actio in factū de scendens ex edicto pretorij, de alie. iu. mut. causā fa. per q̄ actio nē sequitur interesse si tñā inter sit alienationē seu translationē factam in aliu non fuisse: ut ff. e. tit. l. i. & l. non solū. §. hęc aut actio. q̄ interesse attendit ratione persone, loci, causā & rei. Ratione persone attenditur, cui res alienata est: puta, quia potentior est q̄ is, in cuius præiudiciū sit alienatio: vel quia malitiosus est. Itē attendit in interesse ratione loci, si alienatio facta sit in hominē alterius p̄uincie. Itē rōe cāre: q̄a hominem quē uolebā a te pe tere, manumisti. Itē rōe rei: q̄a locū alienasti, in quo opus fece ras: cuius noīe inter dicto, q̄ ui aut clā, vel rōe aque pluuię arcē de mihi tenebaris: vñ si tecum egissem, tuis expensis id opus tol lere deberes: nunc uero q̄a alienasti, q̄perit mihi actio aduersus alium q̄ qui fecit, quare cogor meis expensis soluere: quia qui ab alio possidet factum, eatenus istis actionib. tenet, ut patiat id opus tolli: ut probant hęc omnia ff. de alienatōe iud. mu. cā fa. 3. l. j. 2. & 3. vñ q̄ ad §. opus quoq; nouit. ¶ Ex p̄missis ergo patet, si recte p̄siderat, q̄ edictum de alienatione iud. mu. causā fa. locum habet, quando reus transfert possessionem vel proprietatē in alterum, ne ipse ab actore ualeat p̄ueniri & probatur. ff. eo. l. non solū. Et ideo quidā dixerunt q̄ decre. ext. e. c. 2. non hēt locum in hoc casu, que non loquit in reo transferente, sed in acto re actionē cedentē: ut patet ibi, cedi faciunt actiones, ut aduersarios ad ecclesiasticum forum trahant, & c. ibi: Cum igit̄ em p̄tiones & cessiones litium, & c. Hinc est, q̄ sepe cū corā iudice legato excipit, literas per aliquem clericū super actione sibi cessa ta laico in petratas non valere p̄p̄rā. de re. Legistā iudicib. at sistentes, attendentes q̄ p̄rā. decre. posita est in tit. de alie. iu. mu. causā fa. & q̄ de illa materia loquit, & q̄ ille rit. ut dictū est, locū habet in reo rē transferente, & non in actore actionem cedēte: nolunt admittere talem exceptionem contra actorem, in quē facta est cessio: sed pronunciant faciunt cessionem valere: & per consequens posse iudicem procedere per literas impetratas. Et sic f̄m̄ eorum intellectū p̄rā. decre. succubunt, & frustra mēbra nas occupat, q̄ esse non dēt: ut 19. dist. i. Romano. fi. & 77. dist. huius. & ext. in p̄rogio decre. §. sane. Dic ergo, quod licet titu. de alie. iud. mu. loquatur in reo rem in alium transferente: tamen Grego. papa in p̄rā. decre. uoluit hoc extendi etiam ad actorem actionem suam clericis in fraudem cedentē: considerans quod non licet clericis tales recipere cessiones: ut patet ibi in fi. & pro batur. 1. l. q. j. ex his. & 14. q. j. §. j. 2. & c. j. ext. ne cler. vel mo. c. j. & 2. Considerans etiam quod talis cessio sepius fit in fraudē & quod est imaginaria, & non uera: unde ualere non debet: & per consequens nec literas super ea a clerico impetrata: ut in concordantijs, que sunt supra, uerficulo, si autem constat quia non est malitiosus indulgentim ff. de rei uend. in fundo. & ext. de rest. p̄. plerunq̄. nec frans nec dolus debent alicui patrocina ri. ext. co. sedes. & c. eq̄. imo secundum Vinc. clericus sibi cedi. procurans, potest coram seculari conueniri: quia in fraudē pro curat forum ecclesiasticum arg. ext. de iure p̄rā. perlatum. Hieronymus hoc etiam reprobat, dicens super Euangelio Matthæi, b. q̄ legis feria 4. tertie hebdomada quadagesima. Multi habent obligata sua rei alieno, & nolentes sibi eorū situm reddere, delegant sacerdotib. ut ex acta pecunia in ministerijs templi, & eo rum uisibus deseruiat. ¶ Illud quoque diligenter animaduertē dum est, quod si quis uendit causa mutandi iudicij, aduersarius potest conuenire vel emp̄torem vel uenditorem, quem malit. nam alienatione mutandi iudicij causā facta, in integrum resti tutio edicto perpetuo permittitur. Hęc legunt C. de alie. iu. mu. 15. causa fa. l. vnica. ¶ Ad hoc autē ut actio in factum ex edicto de alie. iu. mu. causā fa. locum habeat, tria sunt necessaria, scilicet quod res sit alienata causa mutandi iudicij futuri: & quod dolo ut durior mihi constituat aduersarius. Item, q̄ mea inter sit: alias locum non habet: ut ff. eo. l. j. in fi. & l. 2. & 3. in prin. & in fi. & l. item. §. i. & l. ex hoc edicto. §. ait prator. Datur etiam cōtra alienatē uilis in rem cum dolo deserit possidere. ut ff. de nox. act. §. item si. & l. si bone fidei. & de peri. hęc nec uillam. §. pen. & de rei uen. si autem §. sed hi. Sed an per actionem in factum tol latur directā uel uilis in rem. C. de alie. iu. mu. l. unica. ¶ Itē nota, quo i quando que nullum auxilium datur actōri, scilicet quando sine dolo, nec causā mutandi iudicij reus desijt posside re. ff. de alie. iu. mu. l. item. §. j. & §. si quis. & in p̄rā. l. finat. §. i. item quando que uinum auxilium tantum datur, scilicet quando dolo desijt possidere: non tamen cā iudicij mutandi: ut ff. de rei uen. lit. quo l. si dolo. & l. si autem §. sed & is. Quandoque uero dolo, scilicet quando dolo & causā iudicij mutandi desijt posside re: ut p̄rā. l. C. de alie. mut. iud. ¶ Cessat autem hoc edictum, si paratus suscipere iudicium. ff. e. l. 3. §. si. Item si alienatio facta

est in ultimā uoluntate. Item quando rem alienauit, & post recu perauit. Item quando redhibuit rem, redhibitorius alias. ff. eo. ex edicto. §. 2. 3. & 4. l. seq. secundum Voerr. ¶ In summa nota se cundum Pet. de damp. quod in decr. extr. de alien. iud. mu. tra cta tur de materia quatuor edictorum: unde quatuor modis potest intelligi illa litera ibi posita. Cum igitur emptiones & cessiones litium legitime prohibeant sanctiones, ita q̄ factura causā affi ciant illos, qui sibi potentiorum patrociniū taliter aduocare p̄sumunt, & c. ¶ Primo enim legitur, ut faciat ad suum titulū hoc modo: Cum igitur emptio, & cessio supple. quæ sunt causā iudi cii mutandi: ut cum reus rem, super qua timet conueniri, trans fert in alium legitime prohib. sanctiones, sup. quæ sunt. ff. e. l. j. & l. non solū. & omittas seq. uerū ita quod lac. & c. quia illa pōna non imponitur ei, qui alienat cā iudicij mutandi, sed ad interes se cōdemnatur ut dixi s. uer. ut autem. ¶ Secūdo modo legitur, & faciat ad titu. mandati, hoc modo: Cum igitur emptio & cessio sup. quæ in fraudem & simulate sunt, legit. prohib. sanc. sup. quæ sunt. C. manda. l. pe. & fi. & tunc etiam non habet locum sequens uer. ita quod lac. & c. quia hoc casu non habet locum talis pena: ut patet in p̄rā. l. imo alia, de qua s. dictum est, uer. uerum si actio & seq. ¶ Tertio legitur, ut faciat ad titu. de litig. hoc modo: Cū igitur emptio & cessio sup. quæ sunt lite pendē. leg. timē. prohib. sanc. sup. quæ sunt C. de litig. l. i. & 2. & si per totum. Et secū dum hoc etiam non habet locum sequens uerficulus, ita q̄ lac. & c. nam pro uicio litigiosi contractus non imponitur illa pōna sed alia, que est C. de litig. l. fin. & s. uer. si autem sit cessio. & uer. ut autem hoc. ¶ Quarto modo legitur, cum determinatione se quens uerū. ut faciat ad tit. nelic. po. hoc modo: Cum igitur em p̄tio & cessio sup. quæ sunt in pot̄torem legit. prohib. sanc. sup. quæ sunt C. ne liceat potentiorib. l. j. 2. & fi. & tunc iunge sequens uer. ita ut iac. cause, & c. hoc enim casu habet locum hęc pē na: nec est intentionis papa, quod hęc pena uel alie competentes alijs duab. ex positionib. s. proxime positib. imponatur ei, qui clerico suas cedit actiones, sed ut p̄rā. dicitis uerbis ostēdat per simile, quod tales cessiones sunt derestabiles & damnosæ. ¶ Et

ADDITIONES.

a. c. j. & 2. ¶ Vnde p̄sultit Dy. suo cons. 26. de eo qui facta citatione & obla to libello in rei uendicatione p̄ possessorē rei, cessat rei uendicatio viduz. que per l. j. q̄ imp̄ra. inter pupil. & vi. uult reum corā principe conueni re: q̄ reus allegat edictū de alie. causā mutandi iudicij, & quod potētio ri p̄p̄rā. privilegium & uicium litigiosi, super primo & tertio dixit per regulam, non debet. ff. de reg. iur. quod si illa duo locum habent in reo sic alienante. Patet primum, ff. de eden. l. quædam, s. nihil. que in frau. credi. ait prator. §. si quis. C. de rei uendi. si fundum. Patet tertium. C. de litig. au theo. litig. ofa. sic locum habent in actore: & cessio non habet, effectū de medio dicit, q̄ cum lex locum habeat, ubi locum habet ratio legis. ff. de fonte. l. j. §. hoc interdicitur. & de iustulo testamento. l. posthumi. & ratio legis est: quia uidei cedentium aperta ueritas, qui faciunt suarum actio nū alios ex actores, ut in l. fi. C. ne lice. potē. ergo cum in proposito locum habeat ratio, habebit locum & titulus, saltem ex mēre. Ad dicit ad predicta, q̄ dolus cedentis qui sciebat, uel scire debeat, se post inchoatum iudicium cedere non debere. C. de litig. l. 2. & uelima. nocere debet mulieri. ut no. ff. de doli excep. lapud cessum. §. si cum. in gl. ex hoc uer. Item iudicij. l. i. ff. de aliena. iud. mutan. quæ inuēit titulum locum habere, quoties sit cessio in eū, qui ueraturus est. quod uita ista facit uocando corā principē uirtu te privilegij, quo ēt d̄f. potentior: & lex generaliter loquit in quolibet po tentiore. ergo etiam ratione privilegij. ff. de aliena. mu. iud. l. 3. & no. C. ne lice. potē. l. j. Et aduerte, quia de penis nil cōsuluit. sed solum de cessione, non habet effectum. ADD. quod titulus de alie. iud. mu. causā fa. ha bet locum in actore, dicit Bar. esse textū in l. pen. ff. eo. titu. Sed quæro quan do privilegiatus sine aliquo uicio cedit actionem non privilegiato: an ille ia alijs, & quo ad forum utatur privilegio cedētis: Ad affirmatiuam & ad negatiuam potest sufficienter allegari. per not. in regula. is qui in ius. de re gulis iuris. libro 6. per que etiam patet solutio in fine, quo dicitur regulā locum non habere in privilegio personali. Illud enim persone inhæret, & illam sequitur, & cum illa exinguitur, eo. tit. privilegium & ff. eo. privile gium quædam. & l. in omnibus. per quas leges etiam patet. quod si illud esset privilegium actionis cessa, tunc cessionarius ueretur illo sicut & pri uilegium rerum cum ipsis rebus tranſit ad successorem. ff. de aqua quo ti. l. 1. §. permittitur. de censibus. l. 3. §. finali. Exemplum actionis privile giatæ patet in funeraria. que datur pro expensis funeris. ff. de reli. & sum p. fine. l. p. multi. uel pro pecunia creata: ut in refectione. ff. qui pot. in pign. h. l. interdum. Adde. quod cessionarius ueretur suo privilegio. non cedentis. prout uoluit Roma. cons. 135. Et an cessionarius fiat de foro cedentis, uide Bal. cons. 477. lib. 4.

ADDITIONO. Es au & q̄ cessionarius possit intentare directas actiones, & an nomine suo, uel domini, & an cedendo rem aneat p̄enes eū aliqua actiones, uide Mar. Soci. consil. 18. incipien. Prosequendo. colum. 5. uerficul. quamuis enim. in 1. uolumi. Et an ualeat cessio sine expressio ne tituli, uide Bald. consil. 461. incip. Inter Ioannem. colum. fin. ad fin. in r. uol. Henr. Ferran. b. Quadagesima. ¶ Et habetur Matthæi, 15. in prin. c. Dāno. ¶ Hic reuincit uerba Alber. Gal. que durat usque ad finē tit. p̄dicti. de procur. in rem suam: dem pro uer. p̄ uer. usque ad uer. sed p̄one emptor, quo i totum fuit additio. licet etiam uerū. patet. fuerit Alberti.

28 ¶ Et scias, quod ubicunque quis actiones habet. vel se obligare potest, potest procurator in rem suam facere. Qui autem se obligare possunt, not. in Summa Azo. in titulo de pactis. sed nūquid minor potest cedere iura sua cū auctoritate tutoris sine de creto? Dicunt quidam, quod sic. ff. de auctoritate tuto. pupillus. a ff. ad Trebellia. c. titu. s. j. Alij contra, quod tutius est. ¶ Nam 19 cessio nominis est venditio: ut ff. de fideiuss. cum is. & minor si ne decreto iudicis vendere non potest. C. de administr. tutor. l. lex quæ. ff. de iure deliber. l. 3. s. j. licet quidam dicant, quod si cedit fideiussori, cum ex necessitate cedat ei: vt C. de fideiuss. l. 2. tunc sine decreto cedit, sicut alias, cum ex necessitate vendit, nō est decretum necessarium. de rebus eorum, qui sub tu. uel cur. b sunt magis. s. j. & 3. ¶ Item quæritur, an procurator habens 20 mandatum speciale ad cedenda iura, possit ea cedere? Et videtur, quod sic: quia cessio veditio est. ff. de fideiuss. si dabitur. resp. j. in fi. & l. cū is. & venditio per procuratorē fieri potest: vt ff. de inflitor. l. si quis. Item hereditas per alium, puta per procuratorē, restitui potest, ut in præl. restituta. Item gerere dicitur, qui per alium gerit. ff. de administr. tut. ita autem. §. gestisse. extr. de sentent. ex commu. mulieres. in fi. arg. contra, quod non possit: quia cessio de nimia subtilitate est: ut ff. de iure do. si mulier. §. ex asse. in fi. Item, quia ita infixa sunt ossibus nostris, & de pecul. c quis ergo. & ff. pro socio. l. 3. & hoc tenet Alber. Papien. ¶ Nam & tutor sine pupillo actionem mandare non possit, ut in præl. restituta. Item quia procuratorem alium ante lit. contestata. non facit, ut C. de procu. quisquis. & l. neque. ar. qui alicui cedit iura, procuratorem in rem suam facit illum. C. de hære. uel act. vcl. l. emptor. ff. de in rem uerf. l. 3. s. idem Labeo. Alij contra, per prima iura. Nam & procurator sit constitutus, ut alium substituere possit, potest hoc ante litem contestatam facere, ut not. §. de procur. §. j. verfic. Sed quid si procur. & hoc videtur verius. ¶ arg. ff. ad Trebellia. quamuis & l. qui ita. §. j. & cedit mihi postea iura illa. ut ff. manda. si procurator. in fi. & ff. de acquir. posses. l. possessio. in fine. ff. quorum leg. l. j. fin. ¶ Pater ergo ex præf. iussis. §. quod tutor uel curator non potest cessionem facere, sine pupillo uel adulto, nisi sit absens, vel fari non potest. ff. ad Trebellia. restituta. Nec etiam furiosus vel prodigus: vt ff. de ver. obli. is. cui ff. de nego. gestis. in negotiis. Nec pater filio, vt ff. de contrah. emptio. l. 3. nec tutor, vel curator contra pupil. l. 2. lum. C. qui da. tuto. pos. auth. minoris. ¶ Sed nunquid is, cui competit utilis in aliquo de casibus, quos not. C. de action. & g obligation. l. prima. s. vel quia sibi cessio facta est, vt in eadem l. potest istam vtilem alij cedere, & in ea procuratorem in restituta. h facere? Et videtur quod sic. Nam constat, quod potest simplicem procuratorem facere: vt C. de do. illam. ff. de proc. procurator in re. & l. j. §. vsus. Quare videtur, quod possit facere procuratorē in re suam, & in alium huiusmodi actionem transferre. Cum enim actionis nomen generale sit, C. de hære. uel actio. vend. l. certi. sicut cessio fieri potest per eum, cui cōpetit directa & utilis actio, & ab eo procurator in re suam: vt eodē titu. emptor. & C. manda. per diuersas. eadē ratione fieri potest ab eo, qui habet solam vtilem: quia & utilis dicitur actio, & suo nomine ei, cui cessio facta est, cōpetit: ut in prædicta. l. procurator. Ad idē ff. de nego. gest. l. actione nego. gest. & in prædicta. l. emptor. Argu. contra: nam ex cessione nihil aliud transfertur, nisi vt directa nomine cedētis intentetur: ut præl. emptor. sed iste non habet directā: ergo eam non cedit. j. q. 7. Daybertum. Hinc est, quod a proprio fideicommissario nō exigitur cessio: quia non habet directam, prout legitur & no. C. ad Trebel. l. pen. in fi. & argu. C. de offic. eius, qui vi. alier. in obti. l. 2. Sed prius dictum verius est propter d. l. certi. & arg. in præl. penul. C. ad Trebel. & ff. eodē l. j. §. de illo. 22 ¶ Quid si bona alicuius propter aliquod maleficium sunt confiscata, & in bonis illius erāt actiones: puta, habebat creditores, nunquid hæc actiones transeūt ipso iure in fiscum: an verō est necessaria cessio? Respondeo, ipso iure fisco cōpetunt: quia si fisco loco hæredis habetur: ut no. C. de fideicommiss. l. j. facit C. ad l. lu. k diu. pub. l. tutores. ¶ Sed pone, emptor nominis alij uendit: quare 23 ritur quam actionē secundus emptor habebit? Et dicunt quidā, quod vtilem. argu. ff. de nego. gestis. l. 3. s. hæc autē. Alij dicunt, l quod nullam habet primus emptor, sed secundus. Et hæc geminationem dicunt non esse admittendam: & idem dicunt si per plures manus ambulauerit: ut ff. de mino. sed ubi. De hoc in præ. §. ex asse. in fi. & ad hoc facit: quia infinitas, & c. ff. de dāno infect. qui bona §. fina. extra, de rescriptis, cum in multis lib. vj. & circui m tus sunt utādi. ff. de condi. indebi. dominus testamentum. Et ad 24 hoc ff. de seruis exportandis. l. pen. ¶ Quid si habens directam nam uendit: nunquid eam transferret? Dic quod nō. Quia directā actio inheret ossibus, uel facile non transit: vt ff. de pecul. l. i. quis o ergo. ff. pro socio. l. 3. sed qui habet vtilem actionē, præfertur p eum ff. de procur. procuratore. Sed quid si cessit hypothecariā sine principal, nunquid cessio valet? Dicitur quidā quod sic: quia omnes actiones reales & personales cedi possunt: vt C. de heredi. yel act.

a Est. ¶ Secundum Alb. Gal. ubi s. & in prin.
b s. j. & 3. ¶ Similem quæstionem cōsultit Dy. suo 21. conf. scilicet, an filius fam. actionem quæsitam patri ex facto suo scilicet, per contractum ase filio suo proprio nomine celebratum cedere possit, ita quæ valet cessio, patre postea raturum habente cessionem, & tenuit quæ valet cedere actionem esse alienare: & sicut non tenet alienatio sine patris consensu, sic nec cessio. Allegat. C. de bo. que libe. l. si filius aut. Ex patris aut ratificatione ualet, nam ipsam uoluntatem accedere a principio uel ex post facto sunt paria, cum affirmet etiā ea, quæ a iure sunt prohibita. C. ad Maced. l. si. ff. e. ti. l. sed Iulianus, §. penul. & quia facta per filium, quæ de iure tenens pater confirmat non solum expresse, sed etiā tacite. ff. de acquir. heredi. q. in aliena. 2. & 3. respon. ¶ Adde, an filius in potestate possit cedere iura patri. Bal. cōf. 387. lib. 4.
c Papi. ¶ Habeo quædam m scripta, quæ dicunt eum in scholis hoc disputasse Vercellis, & hoc dicitur per tinaciter tenuisse rōe, quæ sequitur, dicunt illa scripta Tac. Bald. idem tenuisse. Sed hoc modo tenent contrarium, & Alb. Gal. ut statim dicā. ¶ Adde q. Rom. conf. 386. cōsultit, quæ stant statu suo, quod filius mortuo patre teneatur ad restitu. dotis in eterna, uel ad cedendum actiones contra expromissores dotis, tutor absque pupillo hoc ca si cedere poterit cum decreto iudicis.
d Illud. ¶ Sup. etiā si id non exprimat: vt j. s. prox. ver. 2.
e Verius. ¶ Alb. Gal. cuius fuit iste uersu, non ad literam, ubi s. uerf. sed nunquid 2. Et aduertit, quia uel ex maudertentia, uel ex initio scriptoris hic est defectus. Cū enim Alb. quæsiuisset, an procurator possit cedere, subiunxit quæstionē, an procuratori cedi possint iura, quod non possint, allegat præd. §. ex asse. tenet contrarium, & allegat iura, quæ sequuntur, saluo quod ibi dixit, qui absenti, debet dicere qui ita, & sic intelligas quæ sequitur: cedit mihi, & calhas non est intelligibile.
f Ex præmissis. ¶ Dicitur a ver. & scias circa.
g l. j. ¶ Ibi not. lex casus, quibus sine cessione competit utilis: quos ne Cino nista ignoret, hic exprimat. ¶ Et est primus in emptio. ¶ Secundus in dote: & pater vtrunque e. ti. de actio. & oblig. l. 2. ¶ Tertius in nomine dato in solutu. C. quando filius uel p. l. si. ¶ Quartus in nomine dato pignori, ff. de pig. act. l. si conuenit. & C. que res pig. ob. pos. l. nomen. ¶ Quintus in legato nominis: C. de leg. l. ex legato. ¶ Sextus in donatio. C. de donal. illa datur etiā quadoq; utilis sine cessione in subditu: ut in p. l. j. C. de acti. & obliga. alias aut præter hos casus non cōpetit sine cessione. Et scias, quæ si his casibus seruatur cessio, quidā dicit primā uel annihilari: alij cōtra, nec sunt due, sed vna duas habes qualitates, de hoc not. C. de hære. uel act. uel l. emptor. Et scias, quod sicut in rebus corporalibus ad dominium acquirendum nō sufficit prædictis sine traditione. In ritu. de rerū diuis. §. per traditionē, sic sine cessione non cōpetit actio in corporalibus regulariter. Cui est simile, q. habetur ex t. de translat. c. 2. Hinc est quod in his non obstat cessio: possit cedere cessionarium præuenire, nisi alterum trium interuenisset de quibus not. C. de noua. l. 3. & que no. in §. si. s. de procura. uerf. in sum. ADDE alij casum, in quo transfert utilis sine cessione, scilicet quado n otarius stipulatur in iustitio de garentigiano & iurato, ut uoluit Rom. cōf. 76. Et q. sine cessio nō cōpetat actio in corporalib; uide Ang. cōf. 179.
h Facere. ¶ Sup. et ante litis contestationem, de procur. c. j. §. j. l. vj.
i Bonis. ¶ Id est, super bona, & tunc conuenit uerbum creatoris, & conueniunt leges allegatæ. Sed quod de cessione quæritur, non conuenit. Facit ergo oportet uel illum, licet fuerit additio, non benefactorum. & secundum mentem auctoris diceret debitoris.
k Tutores. ¶ A uer. pater, hucusq; fuit additio auctoris. Et q. in sequenti uer. tractat de uenditione nominis, quæro an iura acquista uenditorē possit uenditionē actionis uel nominis, p. sint emptori: & lex uidetur uelle, quod sic. ff. de hære. uel act. nen. l. emptor. & uenditor actionis. Ibi aut in l. emptor. no. an illis emptor utat sine cessione. Et textus uidetur uelle, quod sic, dum dicit, p. emptori. Sed gl. ibi tenet cessionem necessariā. Pro qua facit, ff. m. l. hæredē fideiussoris, & de heredita. uel act. uen. l. 2. §. nō solu. & text. d. i. dicit prælati, uel prodesse, intelligitur facta cessione. Exceptiones autē post uenditionē acquirit uenditor, in dicitur sine cessione cōpetere. ff. de pactis l. bi. §. pactum. ff. de contrah. empt. l. dolia. §. si. De hoc uide quod no. ff. de rei uendic. l. emptor. §. si. in vlt. gl. ad fi. Itē quæro facta cessione nominis, cuius sit periculum, si s. quæ facta est cessio, sit nō solutum. Videt q. eius, cui cessio facta est, ff. m. ad. inter causas, §. abesse. & de act. emp. l. si ea res. Debet enim cedere p. hare nomē esse, sed non debitorē esse locu. 4. p. l. ff. de heredi. uel act. uen. l. si nomē. & de solutio. pupilli debitor. §. foror. In prælati facit ff. de piguo. act. l. eleganter. §. si uendit erit. Solus ut ibi not. & aliud in donatē, quam in uenditē, nisi uel dederit quale est, ut ibi. Itē quærit, an cedēs de ipsius euictione teneat. Quod ut, si aliquid pro cessio recepit. ff. de euict. l. plus in fi. Vel distinguendū uel det, an datio uel cessio inceperit a pactione & tunc teneatur. An a traditione eodem modo, quo incorporalia tradi possunt: & tunc nō teneatur. Sic distinguit C. de iure dot. l. j.
l Secundus. ¶ Et sic debet intelligi dicitur Ac. in l. emptor. C. de heredi. uel act. uel. f. q. solus scis. Et q. si ceteris hereditatis, pater, q. a se habet an uterq; possit. Respondeo ergo, q. ultim⁹, de solutio. m. in intellect. & q. d. sequit, hæc geminationē declarabat Simō in lult. e. ti. f. ut habeam⁹ directā directā, & utilē utiliter. Dicebat tamē, q. qdā hæc admittit: & in aliis scripturis reperi merito dubitari, quid in hoc fit uerius, & ibide hoc in præd. §. ex asse. in fi. allegationē a longe excusat additio intermedia, de qua dixi. Et errauit hic auctor psequendo Albe. Ga. q. post l. sed ubi. sic dixit: hæc sententia uidet uerior. & not. Accurf. ff. ad Trebel. l. ex asse. in fine. Autor, qui allegauerat §. uer. itē q. r. §. ex asse. de l. si mulier. ff. de iure dot. approbare nolens, ut fecerat Alb. dedit remissio. ubi non debuit. Corrige ergo ut supra. Et ad idem in uelut e. ti. l. j. §. de illo, ubi idem arguit Dynus. ¶ Adde, quod primus in illam habeat actionem, uoluit Bar. in d. l. emptor.
m Testamentor. ¶ Et in d. de rescriptis auditor.
n Non. ¶ In pluribus libris Alber. in d. eum tenere, quod transit. & illo dicto bene conuenit aduersariis, quæ sequitur. Sed proximum dictum, quod etiā ipse possit, non congruit, & maior est in congruitas ista, quam prima.
o Ergo. ¶ In fi. & l. si Stricho.
p Procuratore. ¶ Vide de procur. constitutus. in fi. j. g. b.

vel act. vend. l. si. ff. de exce. rei. ind. l. pe §. Latinus arg. §. nā dēt esse aliqua nālis obfo, vel civilis, cui applicet, vt ff. de pig. l. res ff. de fideiussor. fideiussor. §. 1. p. & ad hoc ff. de pig. §. legati. & de reg. iur. cū principale. Ad hoc dic, qd possessori pignoris cedi pot: vt no. C. man. l. p. diuerfas. Nā inter dū hēt qd retentionē, licet non hēt hypothecariā vt no. ff. de pig. l. j. Nec obstat, qd possessor sit dñs, & qd pignus rei suz non teneat: vt ff. de reg. iur. neq; pignus, qd retentionē tñ hēt: vt ff. ad Treb. debitor. & C. si antiquor credi. l. j. Sed pone, debitor meus dedit mihi tres hēiussores, & uenio vnū: nunqd pro parte, vel infolidū ceda ei iura? Dic, qd p parte, vt ff. de cēsi. cū possessor. ff. de peculio. quāstus. ff. de admi. ni. tut. si pupillus. ff. de tut. & rō. distr. cū pupillus. & no. C. de duo bus reis. l. j. Sed qd, ecce debitor meus dedit mihi fideiussorē, & obligatur bona sua mihi: pēnsi veditiōni domus, & uenio fideiussorē: nunquid obstat exceptio cedendarū actionū? Et vt qd sic. C. de fideiuss. l. 2. ff. de admi. tu. si pupillus. ff. de sol. Stich. §. creditor ar. §. ff. de fideiuss. si stipulatus. §. si De hoc no. C. de fideiussorib. l. 2. prima verior. ¶ Itē quid tū mihi cedis rei veditiōnē, nunquid habeo per hoc dñū? Dicunt quidā, qd sic. C. de hēre. vel actio. ven. l. si. qd rei veditiōnē non dat, nisi dño. ff. de rei. ven. in rē. Alij §. & bene: quia potius videris uelle mihi cede. re actionē, qd rem, ff. de iure do. si spon. salib. §. si. ¶ Illud ē qd sit, an bannitus possit cedere iura? Et vt qd sic: quia relegati remittunt bona ut ff. de interdi. & rele. l. relegatorū §. ad tps. & appellatiōne bonorū ēt ad actiones ptenent. ff. ad Trebellianū. §. ilegato. §. seruum. & de ver. sig. meo. ff. l. bonorū. ff. ut in pos. leg. is cui §. bo. na. arg. §. qd non qua omnes exceptiones, quā obstat veditiōni & vt ff. de Th emp. dola. §. j. ff. pro soc. idemq; in ff. de reg. iur. in his. §. non debeo. Dic qd si tū bannitus ex ea causa, ex qua bona publicant, tunc cēsiō non ualet: qd actiones ppetunt fisco, & §. fisco. & arg. ad hoc ff. de fol. qd hominem. §. qui sibi meū. & ff. de ca. dim. l. 2. ff. pro socio. actione. §. publicatione. Inst. de fatid §. pu. blicatione Si verō ex alia cā, tunc subdistiguit: qd aut habet cām iuratiā, aut hēt onerosam: vt in primo casu obstat exceptio: in scdo nō ff. de doli exceptio. apud Celsum. §. de auctoris. ver. si. g. autem. ¶ Alij tñ dicunt indistinctē, qd agere poterit. ff. quod quisque iur. l. si. & l. filius. Alij verō indistinctē dicūt, qd agere non poterit ff. ad Velle. l. si. dicentes, qd si agere deberent, potius inhererēt illi distinctiōni, an habuisset actionē ex necessitate, uel iurē ex datione in solutū: an ex uoluntate ut qmiserit, & hęc nō ambulant æquis passib. & ff. de dam. inf. cū postulasset. & ff. de re. eo. qui sub tut. uel cura. sunt. l. 4. §. 1. & de re iudic. l. fin. ¶ Sed

ADDITIONES.

a. l. si. ¶ Accur. ibi tenet, qd non ualet. Ad qd ibi inducebat, qd si cedēs ageret psonali, ille pderet hypothecariā. Contrariū vt tenere in l. vscapio. C. de pignori. Quz gl. pcordant p distinctiōnē, quz sequit. Et scias qd nō est sed dubia, vbi cedens hēt solā hypothecariā: ut in casu legis secūdx. C. de iur. pign. l. qd pscriptū est personali, & hypothecaria durat p decennium: & tunc cessat p dicitā ratio Accur. Adde an hypothecaria possit cedi: plene Bar. in l. fideiussor obligari. ff. de fideiussoribus. b. §. j. ¶ Et ibi Dy. tenet qd non ualet nec contra fideiussorem sine cessione contra principalem factā. c. Iura. ¶ Intelligē qd fideiussores, dē debitorē enim in totum ceditur. d. l. j. ¶ Vide ibi Cy. in tertia q. in correis tamen loquuntur ille gl. vide qd ibi not. de ipsi correis, an in totum vel in partē fiat cēsiō vni soluenti, ex qua adione agatur. Ad questionē auctoris uide quod dicam infra. §. proximo super tertia formā. Sed hic quz de ratione, quare fideiussor non agit dē fideiussorem sine cessione creditoris, sicut tutor agit dē tutorem sine cessione & magistratus dē magistratū. Patet primum ff. de tute. & ratio. distr. l. j. §. nunc tractemus. & vt inq; hī in lex factio. ff. de negotijs geit. Accur. hoc soluit in l. fideiussor. ff. de fideiussorib. l. quia fideiussor propria uoluntate ligatur. C. de neg. gest. l. tutori. Sed magistratus & tutor ex necessitate. Magis ergo succurēdum est illi, qui necessario gessit. ff. de damno inf. cto. l. cū postulasset. in si. & pcor. qd notatur 46. di. licet non suo. Alia ratio: quia fideiussor habet regressū p alium. s. debitorē, pro quo soluit tutor, & magistratus non. Allegat ibi quz notatur in l. minor. in princ. ff. de min. Adde rationē: quia fideiussor fideiussorē liberat, non officio gessionis, sed natura obligationis. Circa hoc quzritur, quo iure cogetur qd cedere, vbi nulla ordinaria actio ppetit. Sol. Per officium iudicis. ff. de leg. j. l. si res obligata. in si. quz bene facit. Item quandoque per emptiōnem appositam id ppe qui possit: vt ibi. & ff. de administratiōne tut. l. si minor. Adde, an creditor teneatur cedere fideiussori, plene Baldum in l. reos. §. cum in tabulis. ff. de duobus reis. & in auth. hoc ita. C. de duobus reis. e. Domus. ¶ Supple quam fecit debitor: cuius obligationis fideiussori soluenti cedere tenebatur. f. Actionum. ¶ Datur de hoc remissio. §. proximo. in si. g. Verior. ¶ Secundū Alb. Gal. sed Tac. de Aren. distinxit, an pteplatione pignori fideiussorē vel nō: vt primo casu obstat exceptio, scdo nō: Allegat e. tit. l. pignori. Quz tñ duobus modis ligitur: vt ibi not. Et de hoc ē per Cy. in pig. l. 2. in 2. q. Et ibi quarto profertur, quid si vnus ex fideiussorib. liberauit an sibi conuenienti reliquum obstat talis exceptio. Et quinto tractatur an fideiussor non contentus offerens precium creditori cum inuitum petere possit cogi cedere actiones contra fideiussorē, & pignora vel hypothecam contra principalem.

ADDE an & quando beneficium cedendarum actionum possit peti Bal. conf. 307. lib. 1. h. l. si. ¶ In non possidēte fortius procedit hoc dubium: cui certū ē veditiōnē ppetere: in possidēte vero gl. huius legis distinguit an cedat rei veditiōnē ppetentē: & nil agit: an ppetiturā: & ualet, & illā intētabit, qū alius cepit possidere, & sic cedenti & cessionario ppetet: & hoc in actio ne quia de dño non dubitant. G. vt ēt no. in l. plane. ff. fa. erc. §. ē allegabat Alb. Gal. cuius fuit iste ver. vbi s. vltra med. Et rationē reddit in regula, p possessore de reg. iur. l. 6. in si. quare translato dño, transit actio in rē: & non econuerso: qd dñū est causa veditiōnis ipsius rei. ff. de rei. veditiōnē actio. sed rei veditiōnē non est causa dñij, sed procedit ex dño. Absurdū tñ esset qd principale sequerēt accessorium. Alle. ff. de vul. & pu. lib. l. ex pupillari. & qui mo. pig. vel. hyp. fol. l. Lucius. & eius dñū est iuridicū, & regulare. e. tit. accessorii. l. 6. cū pcor. Dñs meus in legib. disputauit hanc quz nē: an habens rei veditiōnē cessam a dño p possessore, bñ petat rē iure dñij? Et de hoc Dy. vbi s. in vlt. q. & vltra ibi dicta p Dy. tenet talē posse pponere directā rei veditiōnē noie cedentis dicendū: Conqueror de T. q. talē rē possidet. qd pmet ad B. a quo habeo iura cessā, &c. alias nisi inuitat iuri cedentis, succūbet in directā. Obtinebit aut, si intētat vtilē noie suo: cū pre. l. h. C. de her. vel. act. uen. id pmitat: dicens ergo rē ad se ppetere iure dñij, veram cām allegat, loquendo de vtili. Subdit, qd si non exprimit in lib. llo, an pponat directā noie mandantis, an vtilē noie ppetit: ponderabunt verba libelli. Et si in eo inuitat iuri actoris, ut s. dixi, dicitur intētare directā noie cedētis, si uero iuri inuitat & suo dño, qd dicit rē ad se spectare iure dñij: tūc uideat ut si suo nomine propulsit: ut sex narratione libelli id recipiat ex quo sequi possit dēmnatio. ff. de edē. l. 1. nec verba libelli sunt p sua, si pnt aliqd operari. C. de pti. imper. off. l. si. Non obstat, qd uerbū dñij simpliciter propositum intelligit de directo. ff. si ager uel. pe. l. j. §. j. & not. ff. de euc. minor. §. j. qd illud in illo, qui suo dño tñ potest uti: sed is, qui pot uti suo & alterius dño: simpliciter aut proponendo intelligitur de suo. Quzstio aut p dicitā incipit. Ego, qui habeo rei uen. Scire debes, qd magna est qd Legistarū: de apicibus a qd. principis causat rei veditiōnē. & gl. in l. j. C. de alie. mu. iur. causi. sic. dicit, qd a dño, uel quasi, actoris, & possessione rei uel quasi. Ex hoc sequit qd rē an dño possidenti & detinenti omni genere detentionis, ppetat ei rei veditiōnē Et cōter rñdēt, qd non, per l. p dicitā, & superiorē rationem ext. de iud. examina. Inst. de act. §. j. Sed subtilizantes distinguit rei veditiōnē causalem a rei veditiōnē formali: sumentes exemplū ab usufructu cau salē & formali. Hęc uide per Cyn. in p dicitā l. de al. mu. iudic. in 4. q. ibi inuenies Pet. de Bel. tenere dē hoc dictum huius uerbi. & glossarum. l. qd dñs possidens omni genere possessionis. legando rei veditiōnē in uideatur legasse dñū. Inducit l. ff. de leg. §. in rerum. §. j. ubi dñs, qd in uile est legatum usufructus, nisi legans interim proprietate illius nanciat. Sed quzro a Petro, an idē esset in cessione, uenditione, vel donatione, quarū dies aliter cedit, quam legatorum. Ibi ēt in vteriorib. quzstionib. plene tractat an rei veditiōnē formata: qd ex possessione rei reduci potest in actum supponat reum obligatum: & illic remissio. §. j. & uer. sed quam uocas Itē quid si causa rei veditiōnis, qd erant a principio, defecerunt, uel quz non erant, si peruenerunt de quo de re iud. abbate. lib. 6. ¶ Adde, qd qd uideatur intētare directā, uel uilē. Alex. in l. qui stipendia. C. de procur. Et qd rei veditiōnē possit cedi, & cessionarius non possit intētare directā, uolunt Bar. in l. h. C. de hēre. uel. act. uen. i. Aut. ¶ Hęc qd Alb. Gal. ubi s. Ad idē ff. de noua. l. doli. exce. & bene facit ff. sol. ma. si cum dotem. §. si pater. 2. cuius causam dicam in si. k. l. si. ¶ Vide quod no. de iure patr. c. uno. lib. 6. in gl. pe. & omnino uide qd sit per ea plenus scripti. & facit qd no. §. de procurato. §. ratione quoq; altitētis. in principio. & §. ultimo post principū uer. qd si excommunicatus. ppeti superius dicta, & alibi dicenda, maxime in §. ppendiose. de inst. edit. post prin. Est scidū, qd Accur. Inst. qd mod. ius. p. fo. l. si. cū autē. alias pari rōe, alias §. relegati. in ult. gl. dicit bannitus noit tps. si m. l. scidū est talis, qd de iure; s. uetudine, uel statuto loci ciuitatē pdat, & bona publicē, pparari deportatis, alias cōparant relegatis. Per multos tñ scripta p quāssā hęc gl. Et incipit a Federico de Schal. legi doctore a quo prius de hoc audiui in quā disputauit de bannito p homicidiū, quē pater hęc edē inli tuit: qui postea iura hereditatis paternz ex cā donationis celsit autē: an ille pro illis agere possit: & hī quz, & incipit, Titius filius familias, & tenuit qd poterat: prius declarans, qd ex lege municipalī bannitus hī pro pssio. ca ptus decapitatur, & ipsius querelz non audiunt. Hęc dicit, ut qōnem declararet, & solutionē fortificaret: dicit aut hunc Titū sic bannitū, nec esse deportatū, nec haberi p deportato. & gl. illā induxit p sequentē de malicio, p p quod de iure, s. uetudine, uel statuto perdebatur ciuitatē & bona. Al sumebat primū, Certū est illū bannitū de iure non perdere bona. C. de bo. dā. aut bona. Et nec p statutum adimebantur. erit. in statuti pna limitata ut s. Item nec per suta uetudine. Cū iij talia ban na sint p iura cōia. & sic non extendenda. ff. de reg. iur. qd uero p eo. tit. qz a iur. l. 6. Item denq; p defen fores ciuitatis, uel pncipales, qui deportare possunt. ff. de leg. 3. l. j. §. deportatos. 2. q. 6. bidui. uer. si quidē, ubi no. Itē denq; p absentē puma. cē. & abs. n. deportari non pot. ff. de pncis. absentē. C. de accu. absentē. & uide qd no. ff. de inter. & rele. inter pncas & l. seq. Ergo pcluditur talē bannitū p deportato non hī, nec ēt infamia notari: licet eius opinio sit graua. C. de requi. reis. l. si. Alj doctores addunt pro distimilitudine, qd de por tatus manet in insula: sed bannitus extra locū prohibitiū uagatur quo uult ff. de inter. & rele. l. exilium. Item, ut patet ex superioribus, sententia banni non requirit contestationem. sententia deportati onis sic. ff. de pub. iudic. l.ordo. C. de adulter. l. adultera. Item deportatus non auditur post sententiam ff. de pncis. l. diui. & l. moris. §. iste Bannitus sic, ad instar eius, qd dicitur de annotato. C. de requi. reis. l. j. & 2. Dicam ergo cum Nicolao. Mata. in q. de qua dicit J. parte 3. ubi de bannitis sub litera F. qd deportatio & bannum non conueniunt in nomine. Facit C. de codi. si idē. ext. de deci ad audientiam. Item nec in forma, nec in effectu, ut probatū est s. ergo neu trum dicatur alterū: & ut ibi dicitā in solutione secunde quzstionis. ipse tenet bannitum posse testari, & ex testamento capere: ut pna non extendat. Si autem

antem obijci possunt contra procuratorem in rem suam confituti: & quis cedere possit: & quando cedens possit actiones cessas renocare, vel non dic vt supra de procur. §. sequitur videre.

ADDITIONES.

- a Summa. ¶ Ibi ponit casum l. 3. ff. de noua & formam denunciationis, de qua loquitur. & tres questiones circa illam. Item casus, quibus procurator in rem suam tenetur defendere consequentem vide not. ff. de procurat. si in rem. & sunt duo, ubi patet. & in l. p. e. in ff. si quando habet causam iuratum, vel in fraudem agere volentium datus est.
- b Defunt. Et ibi super principi. §. dedi remissionem ad not. in l. Plautius. ff. de procurato. quomodo etiam ex parte rei dari potest procurator in rem sua & an inuito actore, uide quod plene not. tit. l. i. actor. Item quando fieri debeat cessio tutori, fideiussori, vel alteri soluenti pro altero obligato, non plene ff. de solut. Modestinus. & de fideiuss. ut fideiussor. & C. eod. tit. de fideiuss. l. mandati. Item quare cessio nominis debitoris fit ipso inuito. C. de h. re. vel ad. vendit. l. 3. delegatio vero non. C. de nouat. l. i. not. in pra. l. 3. quia delegatio fit per nouationem: nouatio per stipulationem, quae consensum requirit. ff. de verbo. obligat. l. i. Hostien. tamen in summa tit. de fideiuss. sub rubricella, de delegationibus, dicit quod licet nouatio requirat consensum, per hoc non concluditur de delegatione. Negari non potest, quin lex prima de noua. C. differentiam faciat inter delegationem & cessionem: & expresse dicit in delegatione requiri consensum debitoris. Item gloss. ibi tenet quod non cogitur assentire. Item, ut ibi dicit Cy. Petr. fuit fatetur id verum de rigore iuris: licet de acquitate dicat contrarium. & tamen illam acquitatem approbarem, ubi non possit aliter consuli: creditori illam petenti: sed cum debitor inuito possit fieri cessio, ut ibi ad quid cogitur debitor: consentiente delegationi, cum lex privilegij est, ut ipse delegari non possit, nisi consentiat. Adde quid si frater minor praesentis habere annuo redditus a B. illos uendit & cessit P. ab ipso B. praesente, consentiente, & sciente, uel scire debente, quod non tenebatur: an possit agere contra ipsum B. effectualiter Vide Rom. consil. 87. & ibi de materia eccl. & consil. p. cedenti.

S Y M M A R I V M.

¶ De formis instrumentorum super cessionibus actionum.

- 1 Forma instrumenti faciendi in casu, quo quis cedit alteri iura, et actiones ex causa venditionis.
- 2 Cessio licet presumatur simulata, nisi causa, siue titulus in instrumento apponatur: sufficit tamen precium apponi. Precium expressum satis explicat emptionem.
- 3 Donas uel cedens actionem si in instrumento dicat, Facio te procuratorē meum, quomodo debeat intelligi.
- 4 Forma instrumenti faciendi, quando fit cessio alicuius quantitatis, uel residui.
- 5 Vnus ex conditoribus, si cogatur satis facere creditori, tunc creditor tenetur soluenti cedere actiones contra unum ex conditoribus, cum instrumentum debita.
- 6 Instrumentum quomodo confici debeat, ubi fit cessio ex titulo donationis contra plures debitores.
- 7 Iura ex in cesso habita, si cedantur, qua forma instrumentum conficiatur.
- 8 Instrumentum conficiendum, ubi unus nomine alterius stipulatur, & isti alteri cessione facta directo uult agere.
- 9 Cedit aliquando quis ius quod habet in re ex hypotheca, uel obligatione.
- 10 Cedens alicui actiones quas habet contra aliquem, potest nihilominus agere, antequam litem fuerit ille alius contestatus.

2. §. Consequenter

uile est aliqua instrumentorum formas super cessione tradere. ¶ Primo ergo si quis cedit alteri iura & actiones ex causa venditionis, sic instrumentum conficietur.

a FORMA. 2. A. dedit, cessit transfuit & mandauit ex cā venditionis, B. pro se suisq; heredib. recipienti, b & ementi omnia iura & actiones reales & personales, vtilis & directas, quae vel quas habet, vel habere poterat aduersus C. & D. & quemlibet eorum in solidum, eorumque heredes: & in ipsorum bonis, nomine & occasione debiti centum librar. Turonen. quas dicit C. & D. praedictio A. ex causa mutui dare ac soluere tenebantur: vt patet in instrumento manu talis notarij scripto, quod instrumentum dicto B. tradidit & dedit ibidem, & in praesenti, constituens eum procuratorem in rem suam, & ponens ipsum in locum suum, ita quod deinceps suo nomine actionibus vtilibus & directis possit aduersus dictos C. & D. ac quemlibet eorum in solidum, & eorum haeredes, & in ipsorum bonis nomine & occasione dicti debiti agere, experiri, excipere, replicare, consequi, & se tueri, petereq; illud, fortem quoque, penas, damna, expensas, interesse ac bona

obligata: omnia etiam & singula facere: uemadmodum & que ipse poterat: pacifcens etiam atque contentiens, quod nulli alij haecenus cessit iura praedicta: quodque tempore huius tractus vere creditor erat debiti praedicti: necnon promittens solenni stipulatione dicto B. praedictam cessionem, omnia & singula s. & j. scripta, grata, & rata, firma habere & tenere: nec cōtra facere, vel venire aliqua ratione vel causa de iure, uel de facto: & praedicta iura & actiones legitime sibi defendere & auctorizare, & expedit. Si uero apparuerit ipsam haecenus alteri dicta iura cessisse, aut creditorem dicti debiti huius 3. annis tempore non fuisse, vel si non defenderit, vt dictum est: & omnia & singula in hoc dicto contenta non obseruauerit, aut in aliquo contrauererit, promissit eidem & dare duplum quantitatis ipsius pecuniae, poene nomine stipulatione in singulis capitulis huius cōtractus in solidum promissa: quae soluta, uel nō, omnia, & singula s. & s. scripta firma perdurēt. Item restitueret, & reficeret sibi omnia & singula damna, expensas, ac interesse litis & extr. obligando pro his omnibus & singulis firmiter obseruandis omnia bona sua. Pro precio autem & nomine precij eiusdem cessionis ipsius iurib. & actionibus primo cessis, confessus & contentus fuit dictus A. se ab ipso B. habuisse ac recepisse cētum libras Turonen. exceptio ni sibi non dari, & non soluti precij, doli sine causa, & in factum actioni, omniq; alij auxilio omnino renuncians. Haec forma probatur C. de procur. quia absente ff. de iure iur. i. iurandum qd. in ff. C. de nouat. l. 3. ¶ Et non, quod licet cessio praesumatur simularata, nisi causa siue titulus in instrumento conueatur: vt §. 5. p. i. uer. si uero. ibi, item secundum Goffr. tamē sufficit ibi dicere pro tanto precio, nullo alio titulo expressio. Nam ex quo de precio fit mētio, satis refultat qd sit emptio: vt C. de praedictis. de cur. c. non alic. l. si lib. x. & arg. C. mandati. l. si §. sed cum hi. ibi: cōtra hōiū habita. & l. p. e. §. j. in ff. de praescrip. verb. l. naturalis §. j. Argu. qd non teneat cessio: quia vt facta esse sine causa, ff. de transa. cū hi. §. in causa. ff. de doli exceptio. l. 2. §. si quis sine cā. ff. de probat. d. cum de indebito §. si. ¶ Et nota, qd §. in forma is cui fit cessio ex cā emptionis, uel donationis, nihilominus constituit procurator uelut in rem suam. Et probatur hoc ff. fami. ercisc. plane. prope finem. & C. de actio. & ob si in soluti. verumtū hoc necesse nō est dicere: quia eo saluo, qd actio cedit, uel mandatur, uel interuenit aliquis de casib. qui habent C. de actio. & ob. l. 2. factus est. p. cur. ut in rem suam: vt ff. de procur. si actor. & ff. manda. si pcuratorē. §. fin. ¶ Sed quid si is, qui donat, uel cedit dicit: Et facio te procuratorem meū? Et vt qd facit cū iur. plicē procur. & non in rem suam quia ipse adhuc remanet dominus actionis directae: vt C. de h. re. uel actio. vendi. emptor. arg. contra, quod etiam intelligatur factus, ut in rem suam: quia simpliciter dicendo, pcuratorē, intelligitur in rem suam: ut ff. de oper. no. nuncia. l. j. §. fin. & hoc uidetur uerius ex his, quae in praedictis uer. dicta sunt. ¶ Si uero fit cessio in aliqua quantitate, quae sit residuum dicti debiti: sic instrumentum conficietur.

FORMA. ex causa uenditionis dedit & cessit B. pro se suisq; heredibus recipienti omnia iura & actiones, quae uel quas habet, vel habere poterat aduersus C. eiusque heredes, & in ipsius bonis nomine & occasione debiti 25 libra. Turonen. quas ab ipso C. habere debebat pro residuo & complemento debiti centum librarum

ADDITIONES.

- a FORMA. ¶ Ista forma, & sex sequentes fuerunt Rolandi. eodem ordine, quo hic scribuntur postea per eum in prin. 4. par.
- b Recipienti. ¶ Petrus de Ceruoris disputauit, an ualeat cessio facta abōi nullo pro illo recipiente: puta uocato notario & testib. cedens dicit, qd oia iura & actiones, qd hēt Martinus, cedit Titio absenti. & cedit ex tali cā. & incipit qd Titius cessit. Qd ualeat, allegat qd absens instituit, et legat: donat cā mortis, pcurator pstituit, & familia. Et iura sunt no. In dicitur et glo. de p. in cā. s. si qd incipit: sed qualiter, ubi vix expressum qd ualeat. Tenuit p. nūc dices gl. illā male dicere: nisi intelligat posse fieri cessione inter absentes, p nunciu tū. uel epistola: ut ff. de p. h. emp. l. j. §. si fit patens rō: quia cū cessione ex cā, uel titulo fieri oporteat, ut hic infra sequit. & titulus aliq; fieri non possit inter absentes, nisi per nuncium uel epistolā: licet pcuratorē fieri possit, patet cessione factā absenti non ualere nemine recipiente: ut sic det p. regula, qd ubi de dño, uel iure aliquo transferendo inter uiuos tractat, siue sit in re, siue in actione, non possit inter absentes fieri, nisi p nūcium, uel per epistolā. Nec obstat, qd possessionis bonorū agnitio fit noie absenti. Cui est duplex rō: quia agnitio est actus unius tantum personae: sed in cessione, sicut & in p. h. requiruntur duae personae. Itē licet fiat agnitio per praesentē non procuratorē pro absente, possessio tū uel dñum absenti per hoc non acquirit nisi ex quo ratificauerit. ff. de bo. pos. l. 3. §. accipere. & ff. de rat. h. l. i. §. l. pen. Fateor et, qd sicut soluendo liberare possent inuitum: sic & fortius absentem. ff. de neg. gest. soluendo. ff. de sol. solutionem. & l. si pro me. & l. soluere. ¶ Adde ut per Barto. & Alex. in apostilla. in d. l. in causa. §. fin. Scias tamē quod Rom. consil. 285. consilui ualere donationē factam absenti, licet nuncius uel epistola non interuenierit: dūmodo ad noticiā donatarij aliter peruenerit. de dona. uide omnino ibi ad hanc additionem.
- c Ibi. ¶ Pecunijs acceptis & uenditione.
- d §. si. ¶ Soluta sunt haec contracta per superius dicta.

mittens stipulatione solenni ipsi B. p[re]d[ic]tam cessionem, & c. ut
 10 s. in secunda forma: v[er]u[m]q[ue] p[ro] p[re]ctio. ¶ Et nota, quod si cessi
 tibi actiones, quas habeo contra P. potero nihilominus ab eo exi
 gere, anteq[uam] tu litem cum eo fueris p[re]staturus, vel priusquam ab eo
 aliquid ex te habito accepteris: vel priusquam vel debitori denuncia
 ueris, q[uod] dic, & de forma huius denunciationis, ut s. de proc. §. se
 quitur videre ad finem. Et nota cautela, vt j. eodem §. vers. in
 summa. 2. ¶ De beneficio autem cedendarum actionum, no. j. de
 conclu. & renun. ver. postremo. & sequen.

ADDITIONES NOVAE.

- * De ista cessione vide do. Bal. in toto tit. C. de actio. & oblig.
- * Qualiter concipiatur libellus Iac. But. Bal. & Bar. ponit in l. qui stip[er] dia. C. de procur. & Bar. in l. j. C. de ac. & oblig. plene dicit de hoc & Barto. ibi. Bar. etiam in l. duo rei. de solutio.
- * Quae differentia sit inter cedere & mandare. no. in l. cum fundus. §. seruum tuum. ff. ser. pet. & not. in l. i. C. de actio. & oblig.
- * Nota quod vbi petitur fieri cessio alicuius iuris nullo procedente contra, potest peti officio iudicis, vt in fraudem. §. qui pro alio, ff. de iure fit. Dyas in l. modestinus. ff. de solutio. Cynus in l. fidei iuribus. de fidei iur.
- * Nota quod nemo intelligitur cedere actionem contra seipsum, arg. l. si peculium. §. si. co. tit. & in l. de leg. §. peculium autem. ff. de peculio. lege. Bal. in l. 2. C. an seruus ex suo facto. & sic statum nunquam interpretatur contra rem pub. in eo quod potest tangere alios, ut ibi Bald. secun. Iaco. de Are.
- * Quid si cessi alicui actionem, quam habebam contra aliquem occasione alicuius rei, & illa res postea peruenit ad me, an cessionarius vigore illius cessionis poterit agere contra me. Bal. in l. j. ff. de ope. no. num. & l. si culpa. de re vendic. & l. emptor. de hare. vel acti. vendi.
- * Statuo cauetur q[uod] creditor possit facere detru di in carcerem debitorem suum, an ille qui habet actionem cessam possit hoc facere, & sic an cessionarius dicatur creditor. Iaco. Butri. in l. plane. fam. l. c. ff. de cer. pet. m. de j. ad fin. huius tituli. vers. si statum. & si dicas q[uod] non, per illam glo. fac. quod no. per gloss. in l. j. C. de re. cred. & l. j. C. de actio. & obli. per doct. nam actio utilis & directae est eadem substantia. l. actio. ff. de neg. gest. de hac materia no. Io. And. in specu. de cesti. actio. in princ. Vide in quadam questione quam disputauit do. Aber. de Guidoletis, sub domi no. Bal. & Bal. in l. per diuersas. C. mandati. & in l. si sic. de lega. j. fac. Bal. in l. si post. solu. mat.
- * Statuo cauetur q[uod] ex quolibet contractu ex quo transfertur dominium soluat gubellana, de cessione soluetur. Iacob. Butri. ubi s. & l. si quis in rem suam. de procu.
- * Si cessione est uni facta, an possit alij fieri? Bar. in l. non quocunq[ue]. §. q[uod] Causi. de leg. j. Bal. in l. i. C. de actio. & obli. distinguit, & in l. si quis duos. §. si s. q. de leg. 2. dicit quod non in. c. r. n. s. l. de conti.
- * In l. de actio. & obli. Bal. querit, an mandatum in rem suam reuocatur rante per mortem mandantis: dicit quod no. in l. illam. de don. te ratio est, quia procurator est mixtus minister. id est commodum sentiens, quia procuratio est ius naturae, quia hinc in de transit ad heredes. l. pecunia. de alimen. leg.
- * An procurator in rem suam teneatur ante licentia contestatam facere fide de iustitiam procurat. Iac. But. disputando dixit quod sic si intentat di rectas nomine domini: alias secus. hoc probat Bar. hic & hoc est uerum nisi agens directis esset ille ad quem principaliter negotium per tineret: nam tunc habens directas cogitur habere ratum l. idemque. §. si cui mandati.
- * Item statuo cauetur quod non teneatur processus procuratoris nisi mandato productio: an intelligatur de procuratore in rem suam. & dicit quod non, quia sic non est proprie procurator, & statum loquitur de procuratore in quo cadat vera diffinitio procuratoris, cum sic de ius commune: ideo arctari debet ad strictam verborum significationem.
- * An post cessionem iura directa sine elisa creditoris: dicit aut cessione fit ex necessitate, & sunt elisa, & debitor non liberatur soluendo habenti directas vt l. fina. de transf. aut est uoluntaria, & tunc secus, & soluen liberatur etia sciens, nisi in trib. casib. notatis in l. 3. C. de nouati. & ideo doctores qui addunt quartum casum in l. 3. predicta, nesciunt quid dicant, quod no. se cundum Bal. Necessaria ergo cessione propter auctoritatem iuris magis afficit directas quam uoluntaria.
- * An cessione possit fieri absentis recipienti nomine alterius. glo. in l. in causa. §. si. de procur. Bal. & j. eo. no. vide Bal. in l. si cum emptore. ff. de pac. & in l. per diuersas. C. man.
- * In l. si in solutum. C. de actio. & obli. Bal. dicit, quod cessiones no. sunt stricti iuris, immo extenduntur ad suas consequentias: & intelligitur hic de competitura hypotheca tempore cessionis: secus si postea incipit competere ex noua conuentione. l. herede. mandati. & in l. si a creditore. in text. ibi vendica. & sic hypotheca dicit vendicatio. l. si fundus. §. in vendicatio ne. de pigno. & ideo possessor est interdictus an possidet, & eadem est poena madati, vt in auth. de trien. & fem. §. pen. ibi distrahare No. q[uod] sic cessa personalis videtur cessa hypothecaria: ita quicquid eam sequitur et ius distrahendi: dem ergo videtur de pacto ingrediendi propria auctoritate, quod statim. j.
- * Item no. creditorem posse distrahare res obligatas quas non possidet. secundum Nicol. mata. fac. l. si conuenieri de pignor. actio.
- * Si nomen datum sit pignori, an pignora intelligantur data pignori: & gl. respodet quod sic, quia qui habet principalem, & habet accessorium. Bal. ubi supra.
- * Barto. in l. si ius. §. si quis. de lega. praxi. quod si quis cessit qui cedere non

- poterat, vel alias cessione est inutilis, q[uod] cedens non cadit a iure suo. fac. l. no. putauit. §. non quis. de cont. tab. l. continuus. §. amplius. de ver. oblig.
- * Si sit tutum imposita pena cedenti iura magnati, si quis fecerit cessionem magnati, licet non ualeat, damno de prima facie habeat figuram cessionis, debet puniri. Bld. in l. quid ergo. §. cum autem. de his qui not. infra. fac. l. si quis. ff. de fal.
- * An officiu in icis possit cedi, no. in l. j. §. an usufructuarius. de operis no. nunci. per Br. hoc allegat Bal. in l. si minor. in prin. de minoribus.
- * An pactum h[er]et creditor ingrediendi fundum propria auctoritate, pos sit cedi: no. ibi s. & dicit Bar. q[uod] sic. §. in dicto. an usufructuarius. fac. Bal. in l. si in solutum. C. de acti. & oblig. & vide s. ver. in lege. si in solutum.
- * Quot modis praesumitur cessione simulata, Bar. in l. post contractum. de donati.
- * An ex simulato instrumento transferatur d[omi]nium. Iaco. Butri. in l. ex initio. C. de fidei iur. q[uod] non multo minus quam ex falso: quia in falso putat & ha bet animum p[re]sens ut ualeat, sed in simulato scit ipsum non esse uerum, nec habet animum transferendi, nec id agunt p[re]sentes: unde non transferat ar. l. si C. de non num. pec.
- * Not. q[uod] ius fideicommissi non potest cedi. l. si mulier. §. ex affe. de iure do. & l. iucimus. ad Treb. Bar. in l. restituta. & l. qui ita. ff. eo.
- * Iacoe Bel. in auth. de equa. dot. §. j. dicit q[uod] cessione facta cu[m] p[re]fessione pretij non valet nisi probetur pretium numeratum & datum. l. per diuersas. cum l. sequenti. C. mandati. tu dicit q[uod] si opponatur exceptio simulationis, parti oportet p[re]stare numeratum. Iac. But. & Cynus in dicta l. per diuersas. Bal. in l. deo nobis. C. de episc. & cle. facit mentione de opinione Iac. de Bel. & facit p[re]cordes dictum Iaco. & generale p[re]fessionem, intelligendo quod uerius partis numeratio apparet, & alterius partis confessio: sed ubi appa ret in totum confessio, ibi non praesumitur simulatio. ratio differentia est, quia in primo casu est quedam deformitas, in secundo casu nulla est defor mitas: tamen dicit ipse q[uod] Bar. in materia cessionum sequitur Iac. Bu. & sic consultat Bar.
- * An solutio facta cedenti noceat cessionario, Barto. in l. facta. §. si h[er]es. ad trebel. & dicit q[uod] sic, si directa remanet, alias non, ut ibi.
- * Nota quod simulatio probatur per testes. no. l. iudicis. §. veritas. de offi. p[re]f. & det. declarati modus simulationis, si petatur. Bar. in l. ab Anastasio C. mandati.
- * No. q[uod] causa cessionis debet in principio instrumenti poni, hoc prob. per per l. qui stipendia. C. de procu. & no. in l. j. C. ne lice poten.
- * Nota q[uod] in bonis quaesitis post cessionem praefertur creditor qui dixit post cessionem factam, creditori qui ante dixerat. not. Cynus in l. ex contractu. C. de bonis auctor. iud. possi.
- * Cessione facta si cedens agit d[omi]nium debitorem, an debitor poterit opponere, tu non potes me conuenire, quia alij cessisti, not. in l. facta. ad Trebel. per Iac. & Barto.
- * An in illis casibus in quibus potest conuici quis ut agat, liberetur cedere actionem, no. in l. 2. §. idem Labeo. ff. ad leg. Rhod. de acti. Bar. in l. si sic legatum. §. si quis ita. de leg. j.
- * An beneficium restitutionis in integrum possit cedi p[ro] minore, no. in l. q[uod] si minor. in prin. de minor. & l. si ex plurib. ff. de adm. tuto.
- * An minor possit credere actione sine auctoritate tutoris, sine decreto iudicis. no. in l. Modestinus. de solutio. l. pupillo. et. & l. p[ro] pupil. de autho. tuto. & ibi Alb. & l. nouate. de nouati. & l. j. §. si quis actum. ad Treb. & l. si sic. §. si quis. de leg. j.
- * An ualeat cessione facta per minorem d[omi]nium debitorem? Dicit debet recipere tantum pecuniam, ualere, si rem tantum, non ualere. Bar. in l. si sic legatum. §. si quis. de leg. j.
- * An exul possit credere maxime necessario. Bal. q[uod] sic, per gl. in l. in causa. §. si ex parte. de procu.
- * An actio iniuriarum possit cedi, Bar. in l. iniuriarum actio. §. in bonis ff. de iniur.
- * An simplici procuratori possit fieri cessione, Bart. quod sic in l. restituta. ad Trebel.
- * Pone, aliquis cedit iura omnia & actiones quae & quas h[er]et ut h[er]es, an ex ista cessione transibit in cessionarium instantia cepta de nouo per h[er]ede Bar. quod non in l. cum h[er]es. ad Trebel.
- * Aliquis stipulatur alteri in casu quo pot[er]it, an querat actio sine cessione, & q[uod] sunt illi casus. Bar. in l. stipulatio ista. §. cum qui. de uerb. obli.
- * Nota q[uod] quis est creditor ex plurib. causis, & aliquis offerat sibi unum ex creditis, & petat sibi fieri cessione, q[uod] non det fieri cessione nisi soluat omnia credita. no. in l. 2. de fidei iur. C. & ibi Cynus. nam ista cessione si uirtute illius regulae, q[uod] tibi non nocet, & mihi prodest, facile p[ro]cedendum est. fiet ergo cessione sine p[re]iudicio iurium suorum. Item h[er]et si emptor d[omi]nium quem ageret d[omi]nium occasione rei empta ab emphyteuta, petet et sibi ius cedi a domino d[omi]nium emphyteuta na fieret sibi cessione sine p[re]iudicio iurium suorum, cu[m] cessione fiat ex agitate.
- * De p[re]fessione quam facit cedens debitori, an noceat cessionario. Io. An. in Spe. de cessione. act. post prin. & Bar. in l. facta. ad Trebel. Bal. in l. j. C. actio. & oblig. idem Bald. & Angel. in l. si cum emptore. de pact. Alberic. in l. fina. C. de procu.
- * De exceptione cedendaru[m] actionum. no. Bar. ff. de fidei iur. l. si stipulatus. §. si ex duob. & no. in l. 2. C. de fidei iur. Nico. Mata. in l. pig. eo. tit.
- * An pactum factum cum cedente obstat cessionario, not. in l. cu[m] emptio. de pac. p[er] Bar. in l. facta. ff. ad Treb. Iac. de Are. in l. j. §. e. tit. & in l. si. ff. de tra. sa. Io. An. in Spe. de cesti. actio. post prin. Bal. in l. j. C. de actio. & obli. & per eundem & Ang. in l. si cum emptore. de pac. facit Bar. in l. j. C. quando pro uoc. non est necel.
- * An exceptio banni qua obstat cedenti, obstat cessionario, Barto. in l. doli. de nouat. & Dyn. in capit. si quis in ius. de reguli. iur. lib. 9. & ibi de exceptio. excommunicationis & compen. Ioan. And. in c. 1. de iure patro. Bal. ff. sol. m. ut. l. si mulier.
- * An cessione actionum possit fieri procuratori. no. in l. apud Inlianum. §. utriq[ue] ff. ad Treb. & l. restituta. eo. tit.

* An cessione

Specul. lib. ii. Particul. I.

- * An celsio possit fieri inter absentes. glo. q. sic in l. in ca. s. si ex parte. de proc. Bal. ubi sic dicit ista gl. male dicit q. a quoties est facta celsio et ex necessitate, si hoc praesupponat. fm. opi. gl. Si tamen absenti impedit celsionem, tunc etiam sine celsione transferatur, no. glo. in l. dami. s. fin. de dam. infe. Item quod dicit celsionem fieri inter absentes sicut constitutionem, procuratoris in rem suam, male dicit: & quidam non intelligentes abutuntur his. Debetis ergo scire quod aliud est esse procuratorem in rem suam, quia hoc representat exercitium directarum actionum: & aliud est celsionem simpliciter sumptum, quia hoc representat exercitium vtilium. Dic ergo q. procurator in rem suam absens constitui potest, sed celsio fieri non potest. lo. An. in Spec. de celsio. actio. s. consequentis. Bal. C. de actio. & obli. l. j. & in l. per diuersas. C. mand. idem in l. qui stipendia. de procu. & Ange. in l. i. quis. de procu.
- * An ille qui habet solum vtilis actiones, cedendo eas nullae remaneant penes eum. glo. in l. ex affe. ad Treb. videtur dicere q. nullae remaneant apud ipsum facit l. emp. ror. C. de har. vel actio. vendi. in fine gl. sed hoc facit l. ff. pro socio l. quis ergo casus. ff. de pecul. quia si actiones vtilis in herent sibi, sicut directae, ergo facta celsione non possunt prorursus diuelli a cedente ipse vtilis, sicut nec directae, non obstat dicta glo. in l. ex affe. quia loquitur in vniuersitate actionum, & in celsione reali sicut mixta: scilicet ergo in mera personali actione, vbi non possunt actiones diuelli, ut dicta l. j. cum sim. Cynus in dicta l. emp. ror. Dyus in dicta l. Modestinus. de solut. Bal. in l. i. C. de actio. & obli.
- * Pone, quidam fecit me procuratorem in rem meam, cedendo mihi actionem contra aliquem: modo cepi agere contra quem sunt celsa iura, licet celsata opponit q. celsio de iure non tenet, an talis exceptio de iure procedat. Dic aut intento actiones vtilis mihi concessas meo nomine, & tunc non sum procurator, ut colligitur ex gl. in l. si quis in rem. de procu. & sic talis exceptio est dilatoria hoc casu, & ideo post litem contestatam non potest opponi, sed ante: & ideo in hoc casu non procederet exceptio talis, ut l. si. C. de excep. cu. simi. Aut intento actiones nomine meo, & directas nomine cedentis, & tunc habebor vt procurator, vt dicta l. si quis in rem. & ideo hoc casu talis exceptio est perceptoria, ut licet de. p. q. potest opponi quocumq. vt l. peremptorias. C. sen. rescin. no. & dicta l. licet. & l. scriptio. de exec. & isto casu talis exceptio procedit de iure, quantumcumq. sit opposita post litem contestatam, vt in prealleg. iur. Ioan. Papien.
- * An celsa hypothecaria videatur celsa personalis, & e contra. Bar. in l. si pignori. fam. ex. circ. & l. fin. de heredi. vel. i. vend. & l. v. f. u. capio. C. de pignori. & l. fideiussor obligari. de fideiussor. & l. si heres. ad Trebell. Bal. in l. si in solutum. & l. si creditore. C. de obli. & acti. & gloss. in l. fideiussor. ff. de neg. gest.
- * Nota q. celsa actione principalis, non intelligit celsa fideiussorem. de hoc allegatur gl. in l. vi. sero negotium. s. j. ff. solu. matr. quae incipit cedendo actionem p. promissorem. Item quia celsio fieri debet specialiter p. fideiussorem ar. l. filij nomine. & l. ante. de heredi. vel. actio. vend. Et quia celsio est restricti iuris, & non debet extendi. fac. l. vt fideiussor. ff. de fideiussor. Bal. in d. l. si in solutum. dicit q. non est restricti iuris. fac. l. si pigno. ff. fam. ex. circ. & l. si heres pecuniam. ad Trebell.
- * In l. si ex pluribus. ff. de admi. tuto. per eam soluitur talis questio. Aliquis promisit mihi dare centum, & omnes expensas quas facerem in illis consequendis: deinde antequam facerem aliquas expensas, celsit iura alij, ille fecit impensas aliquas in exigendo, an poterit illas petere quas fecit vigore illius pacti promissionis mihi factae? Dic q. non per hanc literam. Item quia cum ego nondum fecissem expensas, non cop. etebat mihi ius petendi eas: ergo in alium non potui transferre. ut in reg. iuris. nemo plus iuris. V. ber. de bobo fac. l. paronius. de leg. 2. & l. inf. de ver. obli. s. ex conditionali. Bar. in l. i. C. quando prouo. non est nec.
- * An compensatio quae potuit obijci cedenti, possit obijci celsionario. Bar. in l. qui stipendia. de procu. & l. in hoc iudicium. s. si inter focios. communi diui. & cap. si quis in ius. de reg. iuris. & l. eius. C. de compens. & ibi Cynus & Bald. quod sic. & l. si quis in rem suam. de procurato. & l. in rem suam. de compensa. Bar. Alb. in l. doli. de nouatio. & dicta l. si quis in rem. per Albe. & Angel.
- * An celsionario possit cogi eligere, & dicere an agat directam vel vtili. Bar. in l. si mihi & tibi. de leg. j. no. in l. si duo. ff. de solu. per Bar.
- * An intentans directam, & probans in vtili, debeat obtinere. Cynus in l. j. C. de actio. & obli. & l. y. in l. de actio. s. j.
- * Si agatur hypothecaria an poterit cedi actio. no. in l. j. C. ne liceat poteri. & c. 2. de alicaudi. mut. cau. fac.
- * An actio possit pro parte donari, & pro parte vendi? no. per Bald. in l. ab Anastasio. C. man. & l. per diuersas. & l. 2. C. ne liceat. poteri.
- * An pactum gratuitum, & pactum factum per cedentem, vel transactio debitori, noceat celsionario. Bal. l. j. C. de actio. & obli. & l. si cu. emptore. ff. de pac. & l. si. de trans. & Bar. in l. facta. s. heres. ad Treb. Bal. & Ange. in l. si cum emptore. ff. de pac. quod no.
- * In l. liberti. C. de ope. liber. Bal. querit, pone q. filia cedit oia iura quae hnt sup. hereditate, vel in bonis patris, an videatur cedere iura dotis maternae? Vt q. sic, si dixit sup. hereditate, scilicet si dixit in bonis, aut super bonis, fm. Bart. Tu dicit q. dixit super bonis, q. si nullum ius habebat nisi dotis, illud videtur cedere, ne inutilis sit celsio, ut l. fundus q. locatus. de fundo in. struc. & in l. i. leg. Si autem habebat aliud ius, tunc aut cedit ius in bonis ex dicto restricti ius, & restringitur vocabulum bonorum, vt non includat as alienum: aut ex contractu bonae fidei: & tunc late interpretatur quod non placet, vt l. mulier bona. de iure dotium. & hoc verum nisi pro celsione sit datum precium, nam tunc ex quantitate precij estimatur, l. i. s. j. de super. ficibus. Bald.
- * In capitu. ex parte de alien. iudic. mut. cau. fac. tener Innocent. quod celsio facta per laicum in clericum, & e contra, dicitur facta in potentiorum, & si clericus agit ex iure cello a laico, quia dicitur facta in potentiorum, non ualet, nisi causa apponatur in celsione: quod plene dicit ibi per ipsum.
- * De istis verbis, dedit, celsit, & mandauit, quae apponuntur in instrumentis,

- ex isto verbo dedit, statim competit ei vtilis actio. l. fina. C. quando sit. vel prima. ex verbo celsit, statim competit ei directa nomine cedentis, ut Lemp. ror. de here. vel actio. vend. & l. qui stipendia. per Iac. But. & Cynum. in l. j. man. de verbo mandauit apponitur, ut si moriatur mandator antequam litem contestetur mandatarium, non propter hoc finitur mandatum: & ita intelligitur dicta l. j.
- * Quod ex celsione competat directae, probatur in l. si ita legatum. fam. ex. circ.
- * Nota q. ille qui agit iure cello, si uult intentare in vtili, dicat, ago iure cello mihi titulo uenditionis contra te, a quo peto nomine meo ex dicta causa mihi dari, & c. si uero dicat, nomine cedentis, tunc videtur intentare directam sibi concessam nomine cedentis: & primo casu non debet offendere instrumentum celsionis: secundum casu sic, lac. Butri. Bar. & Bal. in l. qui stipendia. C. de procur. & Cynus in l. j. de actio. & obli. Et quid prodest celsio actionis directae, cum non separetur a cedente. l. 3. ff. pro soc. & l. quis a go casus. ff. de pecu. dicit quod ille cui est facta celsio habet exercitium directae actionis.
- * An possit fieri celsio p. fideiussorem, etiam si non cedatur p. principalem, no. in l. fideiussor obligari. ff. de fideiussor.
- * An celsio facta contra unum correum uideatur facta contra alium, Bar. in l. qui duos. de leg. 2.
- * Nota quod ex contractu reprobatum potest fieri celsio. Bal. in l. si absentis. C. fier. pet.
- * Si unum rorri debendi ueniat in solidum, an creditor teneat cedendo actionem aduersus alium. gl. tener q. non in l. unde quiritur. s. ff. com. Bar. in l. si ita stipulatus. s. ff. de fideiussor.
- * Si aliquis potest propria autoritate ingredi fundum et manu armata, an possit dictam rem vendere, & ius cedere. Bal. de pace iuram. firm. s. j.
- * An sufficiat celsionario dicere debitori ne soluat priori creditori. Bartol. in l. j. ff. de operis no. nunciati. in l. i. q. quod sic, cum causa adiecta certio retur.
- * An datio nominis dati in dotem sine celsione teneat, not. j. C. de action. & obli.
- * Quid operetur quando in celsione dicitur, & dedit, & tradidit in fideiussorario fac. quod no. Bar. in l. Maria. ff. sol. mat.
- * Nota quod si secundus creditor non possidet, offerat sponte priori creditori possidentis, potest compelli primus creditor ad cedendum iura sua secundo creditori. Bald. in l. j. de priuileg. dot. allegat l. creditor. la. j. s. si primus. qui po. in pig. ha. fac. quo no. in l. qui potior. in fin. ff. de iur. & l. mulier. eod. titu.
- * An si mulier cedat alicui actione de dote, priuilegia dotis traant in celsionarium. Bal. ubi s. fac. idem Bal. in l. per diuersas. C. man. in 17. q.
- * An extraneus possidet bona debitoris, & offerens debitorum agenti hypothecaria, possit rem retinere, & petere sibi iura cedi, Alb. in l. fideiussor. de fideiussor. videtur tenere quod sic, per l. si quis. & l. si culpa. de rei. v. di. & l. mulier. cum gl. qui potior. in pig. ha. fac. quod not. Bal. in l. i. ubi emus. C. ad Velleian.
- * Nota q. mulier potest cedere actionem dotis ostente matrimonio, not. gl. in l. si tante. C. de don. et. generali. & intelligit spe de dotis. not. Bal. in l. j. C. de priuileg. dot. quod no. Bal. in auth. quod locu. de collat.
- * An creditor agens contra emptorem rei sibi obligatae cogatur iura sua cedere emptori, contra debitorem. Alb. in l. si dominium. C. de pignori. dicit quod sic.
- * An obstat exceptio cedendarum actionum creditori agenti p. fideiussorem q. promissit vendi bona principalis debitoris. not. in l. pignoriibus. datis. de fideiussor. Alb. in l. i. ubi emus. C. ad Velleian.
- * An fideus cedendo ius suum videatur ius sui fori celsisse. Bal. in l. cum eor. C. de sen. & interloc. om. iud. fac. Bal. in l. per diuersas. C. man.
- * Nota q. in l. duob. De duob. reis. Ang. no. differentiam inter celsionem ex causa lucratia, & ex causa onerosa.
- * Quot modis impugnatur celsio. Bal. in l. 2. C. ne liceat. poteri.
- * Si concurrant cedens & celsionario p. debitorem, quis praferetur, no. in l. j. C. de nouati. & per Cynum in l. nomen. C. quae res pig. obli. poss. fact. q. no. Ang. in l. si procurator meus. de procu.
- * Nota q. actio non potest pro parte uendi, & pro parte donari. lab. Anastasio. & l. per diuersas. C. man. dicit idem in re quae non potest uendi pro parte & pro parte donari, ut no. Guil. de Cu. Bar. & Cyn. in l. si tibi dec. ff. de pac. Dom. Bar. q. licet actio non possit pro parte donari, & pro parte uendi, hoc non hnt locum si cederetur ius alicui ad defensionem bonorum quae cederetur per ipsum celsionario, licet iura celsa sua ualeant, ut not. in praed. lab. Anastasio. & l. per diuersas. & l. 2. ne liceat. poteri. per Bal.
- * Nota, quod domi. Angelus in l. si cum emptore. ff. de pac. & l. fin. de trans. dicit quod si in instrumento celsionis sint apposta illa uerba, quod ponit eum in locum suum, ius & statum, quod illo casu cedens non potest agere, nec exigere a debitore in prauidicium celsionarij, nec solutionem accipere, nec confiteri alicui in prauidicium celsionarij, nec liberare debitore, et si non intenerit aliquid eorum trium de quib. in l. 3. C. de nouatio. ita dicit se consuluisse ar. l. qui quadringenta. ff. ad Treb. vbi colligitur ratio legis, facta. s. si heres. et. q. est, quia fideiussor ponitur loco heredis. Contrarium videtur tenere Angelus in l. 3. C. de nouati. vide eundem Ang. in l. si actor. ff. de procu.
- * Quid de ecclesia & clerico an possint sibi cedi actiones? Bal. in l. ea lege. de condic. ob. cau. in fi. fac. Bal. in l. qui stipendia. C. de procu. & l. per diuersas. C. man. in fi.
- * An vtile dominium possit cedi sine traditione rei, & qd de vtili rei uideat. catione. Bal. in c. 2. de inuestitura de re alie. fa. ti. venditio. & c.
- * An possit cedi actio filio p. patrem, Bald. in l. i. ubi emus. ad Trebell. & l. si pater. C. mandati. & l. actor. C. de action. & obligat. vide statutum in titu. de frau. remo. & l. 2. C. de his qui in prio. credit. locum su. & glo. in l. si pater. s. 1. ff. de iure dotium.
- * An obstat exceptio cedendarum actionum creditori agenti contra fideiussorem, si debitor alienauit aliqua bona de consensu creditoris. Iac. de Are. in tractatu

quo quem fecit de cessione, dicit q non fac. quod no. in l. Stichum. aut Paphilum. s. fi. de solut. per Bar. & Alberic. in l. Modestinus. eo. titu. & l. 2. de fideiussio. Ang. in l. si stipulatus. s. j. de fideiussio.

* An fideiussori sint cedenda iura in solidum contra fideiussorem, secundum Jac. de Arc. vbi s. dicit quod pro parte. facit quod non in l. j. C. de duor. re. & quod no. Bal. in l. j. C. de trans.

* An cessio principali videatur cessum accessorium, Bal. in l. i. C. quando pro vo. non est nec.

* Nota quod sint certi casus in quibus transeunt vtilis sine cessione, gl. in l. j. C. de actio. & oblig. & l. ij. eo. ti.

* Nota q sicut haeres rogatus restituere hereditatem a restitutione facta non potest exigere a debitore hereditario, nec liberare eum in prauiudicium cessionarij, ita nec ille qui vigore alicuius legis tenetur facere cessionem cessione facta potest agere, nec exigere, nec liberare, ar. l. Marcellus. ff. de fideiussio. Bal. in l. 3. de nouatio. quam habet domi. Ant. de gentilibus. na habet optimum lib. C. secundum do. Bal.

* Si statutum dicat, q si quis venderit aliquam rem immobilem, proximior agnatus possit eam luere in annum, iste agnatus non poterit alteri cedere istud ius luendi. Cynus in l. ad officium. C. communi diuidendo. vi de Alberic. in prima parte statutorum vide s. in prin. huius tituli. ver. statu ro cauetur quod creditor.

* Si statutum dicat, quod creditor possit capere debitorem vel res eius et sine aliqua citatione, tamē cessionarius hoc facere non poterit sine citatione. Item nec hoc poterit fieri contra heredem debitoris sine citatione. Bal. in l. per diuersas C. mandati. in x. q. ex quo sequit q multo minus fieri poterit q successorem sine citatione. de quo Bar. in l. 3. C. de pign. & expressius in l. i. cui. s. qui in possessionem. ff. vt in possessio. leg. & ibi gl. fm eum. Contra rium tamen videtur tenere dominus Segao. in d. stipulatione sua que incipit, in nomine domini amen. statuto ciuitatis mulierum. prope fi. ver. secū do casu principali.

* Quod vtilis rei vindicatio siue legalis siue cessā a domino datur p̄ dominum. gl. in l. i. culpa. in gl. mag. secundum primam & secundam lecturam. ff. de rei vend. ad quod optime fac. l. si a Titio. ff. eo. ti. quia fi datur ibi publiciana contra dominum, multo fortius utilis rei vindicatio. Contra videtur gl. in l. emptor hereditatis. C. de heredi. vel act. vendi. super verbo, actiones. nec videtur ratio differre inter venditionem hereditatis & rei singularis, quia ita dñs remansit rerū in vna scilicet in alia cogita. Sed dic q illam gl. probant docto. communiter ibi. & Bar. & Ang. in l. j. s. fi. ff.

* Quod interdictum vt possidetis potest cedi. gl. in l. ij. s. idem Labeo feri bis q si in suo ver. idē. Nura. su per ver. experiaris. ff. ne qd in loco publ.

¶ Bal. de cessione Actionis.

Actio iudicati potest cedi quia non dicitur res litigiosa. lata sententia. C. de prio iudi. tu. l. j. & ibi no. qñ prafumatur cefcio simulata. verfi. si vero dubitatur. Et qñ prafumatur vera, verfi. sed ad hoc facilis. ubi omnino vi de G. ¶ Cefcio necessaria, ut probabilis non prafumatur simulata, sed cefcio temeraria, sic Bal. De materia cefcionis vide in Spe. de proc. s. fi. & ibi habes in ver. fi. q cedens possit tñc esse testis in cā cefcionarij. quod est no. ¶ Infirm cefcionis debet exhiberi ante oia, si agatur directa & nomine cedentis. fecus, si agatur utili, & nomine suo. Vide Spe. de infr. edi. s. nūc dicamus. ver. sed quid ecce. ¶ Cedens bonis liberatur a ciuili & naturali obligatione. Ita sentit l. haeres. e. s. q debitor li stipulator. ff. de fideiussorib. & gl. in l. ubicunque. ff. eo. ubi qñ naturalis remanet, & ciuilis tollit. ¶ Itē an cefcio facta per debitorem sit liberatus fideiussor? Gl. tenet q non in d. s. quod si stipulator. Bal. An p̄fessio cedētis nocet cefcionario. ff. de pac. l. cū emp. & de proc. l. si actor. & l. si quis in rem. ver. sed nunquid sola. G. Dic q si actor cedit iura, vbi p̄t ei solui p̄t p̄teriri: alias non, si reus tunc p̄teriri p̄t vt d. l. si actor. fm Cy. Bal. ¶ An minor possit cedere iura cū auctoritate curatoris. ver. sed nunquid minor. De auctoritate tutoris p̄t. fm Dy. ¶ An possit cedi hypothecaria sine principali. ver. sed quid si cefsi. ff. de fideiuss. l. si de obli. s. j. p̄ Dy. C. de pig. l. vti capio. per Cyn. ¶ Si creditor p̄sentit debitori, q uendat hypothecam: deinde de agat p̄ hēiussorem. ff. de mil. c. i. cum. l. si pignori. potest fideiussor exicipere de actione cedenda, & repellere creditorem. ver. sed quid ec. G. sic & quilibet prior offerendo habet beneficium cedendarum. ff. qui pot. in pign. hab. l. mulier. sed illud in personali actione intelligitur, non de hypothecaria: ut ibi no. & facit C. ad Velle. l. iubemus. ¶ Item si debitor principalis sit soluendo, fideiussor non p̄petere cedi iura p̄ extraneum priorem: quia non p̄petunt creditor. in auth. de fideiuss. s. sed neque. Et istud non p̄petere est per ordinem datum a iure, et sine ullo facto creditoris. Bald. ¶ Cessa rei uendicatione, non fit cessionarius dominus: quia non habet titulum in re, sed ad rem. ver. item quid fi mihi. G. nisi habita possessione. ff. de rei vendi. l. si culpa. & no. in l. j. in prin. ff. de eden. Facit ad l. Iulian. non solum. s. j. Et ideo in tentanti dominum, non sufficit probare cessionem. vide nota. C. de litigio. l. pen. & fin. & l. 2. eodem titulo. per Cy. ¶ Si bona banniti sunt publicata, non potest cedere iura. arg. ff. local. l. si fundus. Si non sunt publicata, sed tñ ex forma statuti bannitus non debet audiri tñc ex causa onerosa & vera, ualet cefcio: non ex lucratiua. ver. illud et quarrif. G. ff. de noua. l. doli. per Dy. ¶ An actio iniuriæ possit cedi. no. C. de hare. vend. l. fi. ¶ An interdictū vñ vino. ff. de peti. hare. l. quod si in diem. C. de excep. l. licet. ¶ An interdictum, uti possidetis. ff. ne quid in loco pu. l. ij. s. idem Nerua. per Tac. Bal. ¶ An cefcio possit fieri inter absentes per nuncium, vel per epistolam. no. ff. de probatio. in causa. s. fi. in gl. ordinaria. que dicit, q sic quia in rem suam p̄t quis fieri procurator & absens. Quod est notabile. Dixit Dynus, q titulus prafumptus a iure sufficit in cessione. Ita nota. in l. patrem. ff. que in frau. credit. Dixit Cynus, q si oblatio libello, parti actor cedit actionem videtur: tribus rationibus impugnat cefcio, scilicet per edictum de alie. iudi. qd habet locum in actore & reo. Item per titulum ne liceat potentioribus: q a vidua est priuilegiata. Et per titulum de litigiosis, qui habet locum in actore & reo. Dyn. Sed forte iudicium non est priuilegiatum, cum nitit ex cessione. Bal. ¶ An si fit mentio precij in cessione, sit necessaria alia specificatio cō

tractus: Dic q non quia includitur titulus emptionis, vt l. fi. C. de pra. decur. lib. x. s. consequenter. post principium. G. Quod semper no. G. ¶ Cuius expensis agat. cedens, collige ex not. C. de litigio. authen. nunc si heres. ¶ An sufficiat precium esse confessatum in cessione actionis? Spe. q sic, eodem s. in forma cessionis. sed Jacobus Butri. & Jacob. Bel. in authen. de aequali. dot. s. illud. & Bar. dicunt contra textum in gl. in l. per diuersas. in principio. sed Thomas de Corfinis dicit, q ubi est precium in equale & impar. vel est actio pro parte uendita, & pro parte donata: vel pars vni est uendita, alteri est alia pars donata: tunc non sufficit confessio. Sed ubi est iustum precium: & alias cessat omnis sinistra suspicio: tunc non prafumitur confessio simulata, sed vera: vt ff. de post. l. Publica. in frut. Non obstat. s. il lud. quia ibi erat suspicio p̄p creditores. Simile in l. asiduis. C. qui pot. in pig. hab. in gl. parua. & hac vera. & no. Bal. eo ipso q ceditur actio, videt quis factus procurator in rem suam sine mandato directarum. ff. mand. ad. si procurator. s. fina. ver. & no. quod s. in forma debeat fieri cefcio. G. Quo tempore, dic ut no. ff. man. l. Papinianus. Quo iure, dic vt ff. deleg. l. si res obli. per gl. & Dynum. An etiam exceptio cedendarum possit opponi post sententiam: dic C. de iuris & facti igno. l. ibi uide Bal.

¶ De competentis iudicis aditione. Rub.

ADDITIO.

Ista rubrica sonat in rubricam de foro competentis: vt fit idem competens iudex, quod competens forum. Hic pramittam, q Legista non videtur habere hanc rubricam generalem: quia no allegatur in C. vel Digestis, sed vtrobique habent. Non allegatur autem: quia non sedent in sella. in C. in non coniungitur Rubrica de iurisdicō omnium iudicum: ibi enim sequitur, & de foro competentis in Digestis in rubrica de iudicij sequitur, & ubi quis agere uel conueniri possit, quod sonat incompetentis forum Secundo sciendum, quod auctor hanc rubricam habuit a Tancre, qui in su operis parte secunda in principio posuit duas Rubricas. Prima, quod iudicium actor adire debeat. Secunda de aduendo iudice, que sona tiudicium qualiter adatur. Ex reliquis practicis nominatis per auctorem in proemio nullus posuit hanc rubricam nisi Roffredus, cuius rubrica decima est, qualiter iudicium declinetur ratione fori & feriarum. Complures tamen ex eis de exceptionibus etiam forum declinantibus tractauerūt: vt scripti su per rub. 1. & 3. huius libri. Summitta omnes tractant, & Azo C. ubi s. incipiens, in verb. nunc videamus.

Iuxta propositionis ordinem primo videndum occurrit de competentis iudice aduendo. Super quo primo attendendum est cuius iudicium actor adire debeat. Secundo, quis dicitur alicuius iudex. Tertio, qualiter actor in aduendo iudicem, debeat se habere. Quarto, quis sit aditionis effectus.

ADDITIO.

1. Habere. ¶ Hæc tria membra posuit Tancredus.

S Y M M A R I V M.

- 1 Actor forum rei generaliter sequi debet: fallit in quibusdam casibus, in quibus quis sortitur forum non suum.
- 2 Index secularis in quibus casibus cognoscere possit de personis & rebus ecclesiasticis.
- 3 Latroni ibi furca figatur, ubi graffatus est.
- 4 Conuenitur si quis super aliquo crimine coram iudice non suo, & negat se deliquisse in iurisdictione illius: an poterit index cognoscere an in territorio eius deliquerit.
- 5 Index Biterren. quomodo citabit ciuem Narbon.
- 6 Partes concorditer eligentes procedere coram delegato potius, quā coram domino feudi: an possit delegatus, contradicente domino feudi, in causa procedere.
- 7 Duobus aduendentibus iudicem, cuius iurisdictioni alter eorum subest, alter non: consentit tamen, credens illum suum iudicem esse, & sic errore ductus, an reneat sententia.
- 8 Duobus Pisani consentientibus in Potestatem Lucanum, & c. demum finito suo officio causa illorum non est finita: an futurus Potestas poterit illam finire.
- 9 Priuati si consentiunt in illum qui nullam habet iurisdictionem, putatur tamen habere, an coram eo acta teneant, aut ualeat eorum consensus.
- 10 Principali sublato, tollitur & accessorium.
- 11 Sententia non sui iudicis concorditer tamen electi, lata, an poterit appellari.
- 12 Appellatio gradatim debet procedere. Ordinarus causam ex consensu auditam non potest ante litis contestationem delegare.
- 13 Pronunciare an cogatur is, in quem partes consentiunt.
- 14 In iudicem alterius iurisdictionis, an possit in causa criminali consentiri.
- 15 Declinare an quis possit iudicium eius, in quem semel consensit.
- 16 In ordinarium suum consentiens, non potest ulterius dissentire. Scholasticus tres iudices habet.
- 17 Transiens per locum alicuius, & ducēs equum illius, quem perdidit, an possit conueniri ratione possessionis.
- 18 Contrahere ibi quis dicitur, ubi se solutum constituit.

